

Časť 0
Všeobecne

účinnosť od: 1. 5. 2009

OBSAH

1	ÚVOD	4
1.1	Definícia technických a kvalitatívnych podmienok (TKP)	4
1.2	Skladba jednotlivých častí TKP	5
1.3	Použité skratky	5
2	PRÁVNE A TECHNICKÉ PREDPISY A NADVÄZNÁ EURÓPSKA LEGISLATÍVA	5
2.1	Základný legislatívny rámec platný v SR v roku 2008	5
2.2	Technické špecifikácie a ostatné technické normy a predpisy	8
2.3	Technické predpisy	8
2.4	Vyhlasenie zhody a podklady nutné k jeho vydaniu	8
3	KVALITA STAVEBNÝCH PRÁC	10
3.1	Definícia kvality	10
3.2	Technologická disciplína	11
3.3	Spôsobilosť na vykonávanie prác	11
3.4	Kvalita vykonávaných prác	11
3.5	Kontrola kvality vykonávaných prác	11
4	PREBERANIE DODÁVANÝCH STAVEBNÝCH VÝROBKOV (STAVEBNÝCH LÁTOK, DIELCOV A ZARIADENÍ, STAVEBNÝCH MONTOVANÝCH CELKOV A SÚBOROV TAKÝCHTO LÁTOK, DIELCOV) A KONŠTRUKCIÍ	12
4.1	Preberanie zásielky	12
4.2	Preberanie množstiev a akosti	12
4.3	Uskladnenie materiálov	13
4.4	Doklady na riadne užívanie, údržbu a opravy od zhotoviteľa – príručky (manuály)	13
5	SKÚŠKY A MERANIA	13
5.1	Druhy skúšok	13
5.1a)	Počiatkové skúšky	14
5.1b)	Skúšky kontrolné	14
5.1c)	Plánované skúšky	14
5.1d)	Osvedčovacie skúšky	14
5.1e)	Skúšky preberacie	14
5.1f)	Skúšky rozhodcovské	14
5.2	Odborná spôsobilosť skúšobní a pracovníkov na vykonávanie skúšok a meraní	14
5.3	Prípustné odchýlky a zmeny v technických špecifikáciách a ostatných predpisoch	15
5.4	Nevyhovujúce konštrukčné prvky	15
5.5	Geodetické sledovanie posunov a pretvorení objektov	16
6	PREBERACIE KONANIE	16
6.1	Podmienky prevzatia prác	16
6.2	Doklady nutné na prevzatie prác	16
7	KONTROLA PREMENNÝCH PARAMETROV CESTNÉHO TELESA A JEHO ČASTÍ PRED UKONČENÍM ZÁRUCNEJ DOBY	17
7.1	Kontrola parametrov kompletizačných prvkov a systémov zabudovaných do objektu stavby	17
7.2	Kontrola povrchu vozovky	17
7.2a)	Únosnosť	17
7.2b)	Nerovnosť v priečnom a pozdĺžnom smere	17
7.2c)	Drsnosť	18
7.2d)	Iné nedostatky	18

8	STAVENISKO	18
8.1	Odovzdanie staveniska	18
8.2	Objekty a zariadenia pre objednávateľa (stavebný dozor)	18
8.3	Informačné tabule o stavbe	18
8.4	Vytyčovanie	19
8.5	Pôvodné výšky terénu	19
8.6	Inžinierske siete	19
8.7	Organizácia prác počas verejnej premávky	20
8.8	Obchádzky	20
9	PROJEKTOVÁ DOKUMENTÁCIA STAVBY	21
9.1	Dokumentácia na ponuku (DP)	21
9.2	Dokumentácia na realizáciu stavby (DRS)	21
9.3	Dokumentácia spracúvaná zhotoviteľom	22
9.4	Zmeny a doplnky projektovej dokumentácie stavby	23
9.5	Dokumentácia skutočného realizovania (alebo zhotovenia) stavby -DSRS (alebo DSZS)	23
9.6	Fotografická dokumentácia stavebných prác	24
9.7	Geodetická dokumentácia	24
9.7.1	Pôvodný – východiskový stav	24
9.7.2	Vytyčovací práce	24
9.7.3	Meranie množstva prác	24
9.7.4	Meranie posunov	24
9.7.5	Meranie stavu vody v studniach	24
9.8	Environmentálny plán výstavby	24
10	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	25
10.1	Hluk a vibrácie	25
10.2	Emisie	25
10.3	Prašnosť	26
10.4	Zabezpečenie chránených porastov, území, objektov a ochranných pásiem	26
10.5	Ochrana povrchových a podzemných vôd	26
10.6	Odpady	26
11	OCHRANNÉ OPATRENIA PRED ÚCINKAMI BLÚDNÝCH ELEKTR. PRÚDOV	27
12	SÚVISIACE A CITOVANÉ PRÁVNE PREDPISY	27
13	SÚVISIACE A CITOVANÉ TECHNICKÉ NORMY	29
14	SÚVISIACE A CITOVANÉ TECHNICKÉ PREDPISY	30

1 ÚVOD

V súlade s technickou politikou Ministerstva dopravy pôšt a telekomunikácií SR (ďalej len MDPT SR; www.telecom.gov.sk) je priebežne zabezpečovaný rozvoj odboru pozemných komunikácií. Okrem iných priorít vzniká potreba revízie resp. zmeny súčasných rezortných predpisov a tvorba nových.

Technické predpisy MDPT SR sú spracúvané na základe najnovších overených poznatkov vedy, techniky a praxe. Ich cieľom je priniesť optimálne a racionálne riešenia predovšetkým z hľadiska kvality, hospodárnosti, jednotnosti parametrov, životnosti a bezpečnosti práce a dopravy objektov stavieb pozemných komunikácií.

Technické podmienky (TP), ktoré sú súčasťou rezortných predpisov, umožňujú spolu s technickými špecifikáciami určenými v slovenských alebo európskych technických normách (STN alebo EN) a technických osvedčeniach (TO- národné alebo ETA- európske), rýchlejšie zavedenie nových poznatkov do stavbárskej praxe. Predstavujú detailnejšie a komplexnejšie spracovanie požiadaviek aj pre potreby oboru pozemných komunikácií. Základný súbor predpisov pre uskutočňovanie pozemných komunikácií a ich väzby na právne normy SR je uvedený v kap. 12

V technických predpisoch MDPT SR sú ustanovené požiadavky národného garanta za výber zhotoviteľa. Spresnením technických špecifikácií alebo v špecifických prípadoch aj nad rámec týchto požiadaviek, sa takéto technické špecifikácie a technické predpisy, podpísaním zmluvy o dielo stávajú pre dané dielo záväznými. Odkaz na TKP uvádzaný v rozhodnutiach, povoleniach, zmluvách o dielo, pri zadávaní zákaziek, posudzovaní dokumentácie znamená, že sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvných podmienok. Zápis v stavebnom denníku sa ako jediný relevantný dokument realizácie stavby stáva druhým právnym podkladom pre prípadnú zmenu či úpravu postupu vo výstavbe.

Pri uzatvorení zmlúv o dielo sa využívajú Technické a kvalitatívne podmienky stavieb pozemných komunikácií (TKP), Technické kvalitatívne podmienky pre dokumentáciu stavieb pozemných komunikácií (TKP-D), prípadne Zvláštne technické a kvalitatívne podmienky stavby pozemných komunikácií (ZTKP), Zvláštne technické a kvalitatívne podmienky pre dokumentáciu stavby pozemných komunikácií (ZTKP-D). Zmluvy o dielo sa na tieto technické predpisy MDPT SR odvolávajú a upresňujú ich. Pri spracúvaní uvedených dokumentov sa uplatňuje terminológia z dokumentu „Zmluvné podmienky pre projekt“, spracovaného inštitúciou Medzinárodná federácia konzultačných inžinierov - **FIDIC** (Fédération International des Ingénieurs Consiels).

1.1 Definícia technických a kvalitatívnych podmienok (TKP)

Technické a kvalitatívne podmienky stavieb pozemných komunikácií (ďalej len „TKP“) sú v súlade s pojmom podľa čl. 1.1.1. 5 FIDIC, definované ako oprávnené požiadavky objednávateľa stavby na prípravu, realizáciu, kontrolu a prevzatie vykonaných prác. Predmetné TKP sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o dielo. Z uvedeného vyplýva, že žiadny údaj z TKP nezbavuje zhotoviteľa povinností vyplývajúcich zo zmluvy o dielo. Všetky doklady, ktoré sú súčasťou zmluvy o dielo, a to vrátane zmluvných podmienok, TKP a dokumentácie na ponukové konanie, sa musia chápať ako vzájomne sa doplňujúce.

TKP vymedzujú vzťahy a spoluprácu medzi objednávateľom a zhotoviteľom v oblasti zabezpečenia technickej dokumentácie, jej kvality na úrovni technického a právneho poznania pri jej tvorbe a v oblasti splnenia požiadaviek na kvalitu odovzdávaného stavebného diela. Slúžia obom stranám ako záväzný doklad o stanovených technologických postupoch, kvalitatívnych parametroch, ich kontrole, posudzovaní a hodnotení výslednej kvality vykonaných prác. Dopĺňujú dokumentáciu stavby, dopĺňujú a špecifikujú rozsah platnosti technických a právnych noriem a iných technických predpisov. Tieto TKP sú po nadobudnutí účinnosti záväzné pre všetky doteraz platné TKP.

Technické špecifikácie pre stavebné a ostatné výrobky sú definované osobitne podľa ustanovení zákonov. V zákone o stavebných výrobkoch č. 90/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov ako aj v zákone č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody

a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vrátane príslušných súvisiacich nariadení Vlády SR (ďalej tiež „NV č.“).

Poznámka: Zákon č. 264/1999 Z. z. neplatí pre stavebné výrobky. Ostatné technické normy predpisové alebo predmetové uvádzané v sústave STN, podnikové technické normy, smernice a odvetvové technické normy ústredných orgánov štátnej správy, alebo iné technické predpisy, (vrátane zahraničných - prípadne ich častí) sa uplatnia, ak sú v týchto TKP uvedené a nie sú v rozpore s európskou legislatívou.

V súlade s ustanovením zákona o stavebných výrobkoch možno pojem „technické špecifikácie“ aplikovať rovnako aj v TKP ako:

1.1a) technické normy, ktorými sa v štátoch, ktoré sú zmluvnými stranami Dohody o Európskom hospodárskom priestore - EHP (ďalej len „členský štát“), prevzali harmonizované európske technické normy,¹⁾ - hEN a notifikované normy členských štátov do sústavy slovenských technických noriem alebo,

1.1b) slovenské technické normy - STN platné len na území SR určené ako vhodné na preukazovanie zhody alebo,

1.1c) európske technické osvedčenia -ETA alebo,

1.1d) technické osvedčenia platné len na území Slovenskej republiky -TO.

Ak existujú technické špecifikácie podľa odseku 1.1 písm. a), nemožno na preukazovanie zhody použiť národné technické špecifikácie podľa odseku 1.1 písm. b) alebo d) po dátume ukončenia ich súbežného uplatňovania s národnými technickými špecifikáciami oznámením Európskou komisiou v Úradnom vestníku Európskej únie. Technické osvedčenie podľa odseku 1.1 písm. d) nemožno použiť ani vtedy, ak existuje slovenská technická norma podľa odseku 1.1 písm. b).

Technické normy výrobkové alebo predpisové (skúšobnícke, kvalita, hygiena a bezpečnosť pri práci atď.) alebo predmetovo - výrobkové, používané a uplatňované v procese výstavby, požadované v týchto TKP pri realizovaní predmetného stavebného diela sú minimálnymi požiadavkami investora na zabezpečenie požadovaného rozsahu a kvality vykonávaných prác.

Technické normy uvedené v TKP a ZTKP (pozri ďalej) sa uzavretím zmluvy o dielo stávajú záväznými pre konkrétnu stavbu. TKP obsahujú zásady technologických postupov a technických požiadaviek väčšiny prác, ktoré sa vyskytujú pri bežných stavbách v odbore pozemných komunikácií s tým, že sa v detailoch odvolávajú na technické normy, smernice alebo iné predpisy normatívneho charakteru.

Definícia stavebného výrobku a jeho zabudovanie do konštrukcie stavby je upravená zákonom o stavebných výrobkoch č. 90/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov. Poslednou novelou tohto zákona v r. 2008 sa pojem stavebný výrobok spresnil takto: Stavebným výrobkom je každý výrobok vyrobený na účel trvalého a pevného zabudovania do stavby vrátane.

- stavebných látok, dielcov a zariadení,
- stavebných montovaných celkov zhotovených výrobcom zo stavebných látok, dielcov a zariadení, ktoré sa uvádzajú na trh a zabudovávajú do stavby ako ucelené časti stavieb,
- súborov stavebných látok a dielcov uvádzaných na trh ako ucelené systémy, z ktorých sa zhotovuje stavba alebo jej časť

Trvalým a pevným zabudovaním do stavby sa rozumie vstavenie, vmontovanie alebo inštalovanie stavebného výrobku do konštrukcie stavby, ak jeho prípadné vyňatie zo stavby je nemožné alebo je možné iba so:

a) znížením úžitkových vlastností stavby, alebo

b) činnosti, ktorými sa do stavby stavebný výrobok zabuduje alebo sa zo stavby vyberie, sú stavebnými prácami.

Táto definícia upravuje v princípe presne prístup zhotoviteľa a minimálne požiadavky zadávateľa vo všetkých častiach a príslušných kapitolách TKP v ktorých sa nachádza akákoľvek zmienka o stavebnom výrobku.

¹⁾ § 5 zákona č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody

Požiadavky TKP môžu byť prísnejšie ako ustanovenia príslušných technických špecifikácií požadované či už v STN alebo EN, ISO, IEC atď.. V realizácii sa vždy uplatňujú požiadavky TKP pokiaľ sa v rámci dodatku alebo ZTKP nedohodne inak. **Ustanovenia, pokyny a odporúčania v TKP časť 0: Všeobecne, sa vzťahujú na všetky časti TKP.**

V odôvodnených prípadoch sa možno odchýliť od ustanovení technických noriem a všeobecne záväzných predpisov (ďalej tiež „VZP“) na základe "súhlasu s odlišným riešením", ktorý môže vydať MDPT SR, resp. ním poverená inštitúcia ako investor, napr. Národná diaľničná spoločnosť (ďalej len „NDS“) či Slovenská správa ciest (ďalej len „SSC“), spravidla pri splnení určitých (v danom súhlase uvedených) podmienok, ktoré eliminujú možné nepriaznivé účinky navrhovaného riešenia.

Takéto zmeny či odlišné riešenia nesmú znížiť bezpečnosť alebo spôsobiť nebezpečenstvo pri užívaní a opravách diela.

Oznámenia o vydaní technických predpisov (ďalej len „TP“) MDPT SR sú zverejňované vo vestníku MDPT SR; aktuálne platný zoznam týchto TP je uvedený aj na internetových stránkach SCC (www.ssc.sk).

Skladba a rozsah TKP sú stanovené tak, aby uvedené druhy prác zahrňovali rozhodujúcu väčšinu prác cestného, mostného a tunelového staviteľstva.

V prípadoch ak sú požadované iné práce než sú obsiahnuté v častiach TKP, to znamená napríklad:

- charakter staveniska sa odchyľuje od charakteru predpokladaného v TKP,
- sú požadované iné kvalitatívne parametre prác alebo materiálov, ako sú uvedené v TKP,
- ide o ojedinelé technické riešenie stavby,

vypracujú sa zvlášť TKP (ZTKP), ktorých ustanovenia budú na danej stavbe dopĺňať TKP. Ustanovenia ZTKP nesmú byť v rozpore s ustanoveniami TKP.

1.2 Skladba jednotlivých častí TKP

Jednotlivé časti TKP (ďalej len „časti“) jednotne obsahujú tieto kapitoly:

1. Úvod
2. Materiály, stavebné výrobky, diely, stavebné práce
3. Vykonávanie prác
4. Skúšanie a preberanie prác
5. Výmery (a platby)
6. Súvisiace normy a predpisy

Jednotlivé kapitoly sú ďalej členené na odstavce.

1.3 Použité skratky

TŠ - technická špecifikácia

EK - európska Komisia

ES - európske spoločenstvá

ZP - zmluvné podmienky

ZTKP – zvlášť technicko-kvalitatívne podmienky

VZP – všeobecne záväzný predpis

2 PRÁVNE A TECHNICKÉ PREDPISY A NADVÄZNÁ EURÓPSKA LEGISLATÍVA

2.1 Základný legislatívny rámec platný v SR od roku 2008

Stavebný Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov stanovuje zásady pre výstavbu v súlade s jednotnou štátnou technickou politikou a so záujmami spoločnosti na tvorbe a ochrane životného prostredia. Tento zákon uvádza

súvisiace predpisy, z ktorých pre problematiku stavieb pozemných komunikácií sú významné zákony a vyhlášky uvedené v závere týchto TKP (kapitola 12 až 14 obsahu týchto TKP).

Základné požiadavky na stavby (*anglicky*- Essential Requirements) sú deklarované v novele stavebného zákona, zákonom č.237/2000 Z. z.. Nadväzne potom stavebný výrobok, ktorý sa má zabudovať do konštrukcie stavby, je v súlade s príslušnou harmonizovanou európskou technickou výrobkovou normou – hEN (norma, ktorá má tzv. prílohu ZA, je prijatá členskými štátmi EÚ a zverejnená v Úradnom vestníku ES – OJ EC). Takýto stavebný výrobok je potom vhodný na použitie v stavbe, ak pri použití v stavbe:

- a) nespôsobí z hľadiska požiadavky na mechanickú odolnosť a stabilitu stavby:
 1. zrútenie stavby alebo jej časti,
 2. neprípustnú deformáciu stavby,
 3. poškodenie iných častí stavby alebo zariadení pripojených k nosnej konštrukcii stavby, ani inštalovaných zariadení ako následok deformácie nosnej konštrukcie stavby,
 4. poškodenie stavby, ktoré by bolo neprimerane väčšie, než zodpovedá príčine jej poškodenia;
- b) umožní z hľadiska požiadavky požiarnej bezpečnosti stavby:
 1. zachovať na čas určený technickou špecifikáciou nosnosť a stabilitu konštrukcie stavby,
 2. obmedziť šírenie požiaru a splodín horenia v stavbe,
 3. obmedziť rozšírenia požiaru na iné časti stavby a na susediace stavby,
 4. uniknúť ľuďom a zvieratám zo stavby alebo zachrániť sa iným spôsobom,
 5. zaistiť bezpečnosť záchranných jednotiek;
- c) neohrozí z hľadiska hygieny a ochrany zdravia a životného prostredia zdravie užívateľov stavby a susedov:
 1. vypúšťaním toxických plynov,
 2. prítomnosťou nebezpečných častíc alebo plynov v ovzduší,
 3. emisiou nebezpečného žiarenia,
 4. znečistením alebo zamorením vody alebo pôdy,
 5. nedostatočným zneškodnením odpadových vôd, dymu alebo tuhého či kvapalného odpadu,
 6. výskytom vlhkosti v stavebných konštrukciách alebo na ich povrchu vnútri stavby;
- d) nevytvorí z hľadiska požiadavky na bezpečnosť stavby pri jej užívaní zvýšené nebezpečenstvo úrazu, najmä pošmyknutím, pádom z výšky, nárazom, popálením, elektrickým prúdom alebo výbuchom;
- e) nespôsobí z hľadiska požiadavky ochrany pred hlukom, že hluk vnímaný užívateľmi stavby a osobami v jej blízkosti nebude možné udržať na úrovni, ktorá neohrozuje ich zdravie a dovoľuje im pracovať, odpočívať a spať v uspokojivých podmienkach;
- f) umožní z hľadiska požiadavky na úsporu energie a ochranu tepla v stavbe také vykurovanie, chladenie a vetranie, že energia spotrebovaná pri prevádzke je nízka vo vzťahu ku klimatickým podmienkam miesta stavby a k požiadavkam jej užívateľov.

Zákon č. 90/1998 Z. z. o stavebných výrobkoch v znení neskorších predpisov predstavuje spolu s vykonávacím predpisom k nemu, Vyhláškou MVRR SR č. 158/2004 Z. z. ktorou sa ustanovuje zoznam stavebných výrobkov (Príloha č.1 k vyhláške), ktoré musia byť označené podľa tohto zákona a systémy preukazovania zhody, ktoré sa vzťahujú na ich preukazovanie ako aj podrobnosti o používaní značiek zhody vrátane obsahu a umiestnenia sprievodných údajov, v znení vyhlášky MVRR SR č. 119/2006 Z. z., predstavuje ucelený súbor záväzných technických a právnych úkonov vyžadovaných v súlade s tzv. komunitárnym právom Európskej únie (Acquis Communautaire).

Zákomom č. 416/2006 Z. z. o Úradnom vestníku európskych spoločenstiev sa SR zaviazala, že všetko čo je v tomto vestníku uverejnené sa stáva v SR každému známym a nespochybniteľným bez toho, aby musel byť replikovaný v Zbierke zákonov SR a táto domnienka je nevyvrátiteľná. Čo v praxi znamená povinnosť zodpovedných predstaviteľov SÚTN a MVRR SR aby príslušné technické normy EÚ preberali do práva SR v lehotách určených týmto dokumentom európskych spoločenstiev.

Ostatné technické normy a všeobecné záväzné predpisy rezortov a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, ktoré majú súvislosť s týmito TKP sú prehľadne uvedené v kapitole 12 týchto

TKP a aktuálne odkazy alebo znenia sú v príslušnom kontexte týchto TKP prepojené pomocou hyperlinkových odkazov - ciest.

2.2 Technické špecifikácie a ostatné technické normy a predpisy

Všeobecné technické požiadavky na výrobky, na technické a technicko-organizačné činnosti určujú technické normy, súpis noriem a predpisov a odkazy na ne sú uvedené v jednotlivých častiach kapitol TKP, pokiaľ v TKP nie je uvedené inak. Tieto odlišnosti však nesmú znížiť parametre uvedené v norme a podpísaním TKP, oboma zúčastnenými stranami na výstavbe, sú pre danú stavbu záväznú, ako neoddeliteľná súčasť zmluvného vzťahu.

V čase realizácie stavebného diela však môžu nastať situácie, keď do účinnosti vstupuje európska technická špecifikácia (ďalej tiež „TŠ“), znamená to že príslušná výrobová norma má Komisiou európskej únie -EK stanovené koexistenčné obdobie. Môže to vyvolať zmenu zmluvného vzťahu ktorý zaväzuje objednávateľa i zhotoviteľa diela. Ak vznikne taká situácia, potom:

a) počas trvania koexistenčného obdobia môže zhotoviteľ stavebného diela aplikovať ako národnú tak aj európsku danú TŠ na základe ktorej predloží stavebnému dozorovi príslušné vyhlásenie zhody,

b) pred ukončením koexistenčného obdobia výrobca môže prednostne uplatniť európsku TŠ a v súlade s oznámením príslušnej notifikovanej osoby označí výrobok európskym označením zhody CE,

c) dátum ukončenia koexistenčného obdobia znamená, že na trh sa môžu uvádzať iba stavebné výrobky, vyrobené po dátume koexistenčného obdobia a s európskym vyhlásením zhody a označením zhody CE. Zhotoviteľ však môže zabudovať do stavby stavebný výrobok s národným vyhlásením a označením zhody iba ak bol výrobok vyrobený pred ukončením koexistenčného obdobia. O dátume ukončenia koexistenčného obdobia sa výrobca i odberateľ dozvie z úradného vestníka ES (OJEC) a podľa zákona č. 416/2004 Z. z..

2.3 Technické predpisy

Typové podklady stanovujú riešenie stavebných dielov, sústav alebo stavebných objektov alebo ich konštrukčných častí.

Typizačné smernice stanovujú všeobecné technické riešenia a požiadavky na jednotlivé účelové druhy stavebných objektov alebo ich konštrukčných častí.

Zborníky technických riešení (vzorové listy) obsahujú informácie o typizovaných riešeniach a o takých riešeniach, o vhodnosti ktorých k opakovanému použitiu rozhodol príslušný ústredný orgán, alebo ním poverená inštitúcia, napr. Národná diaľničná spoločnosť (ďalej len „NDS“) alebo Slovenská správa ciest (ďalej len „SSC“).

Tieto predpisy a ďalšie rezortné predpisy normatívneho charakteru, schválené ústredným orgánom štátnej správy pozemných komunikácií sú záväznú len v tých bodoch, ktoré nie sú v rozpore s požiadavkami TKP v jednotlivých častiach. Nesmú však byť tieto predpisy v rozpore s právnymi aktmi ES a ak sú špecificky prísnejšie v ukazovateľoch, parametroch a kritériách ako stanovuje príslušná hEN, musia sa predložiť na notifikáciu európskej Komisii, prostredníctvom útvaru na Úrade pre normalizáciu metrologiu a skúšobníctvo SR (ďalej len ÚNMS SR“) do Bruselu.

2.4 Vyhlásenie zhody a podklady nutné k jeho vydaniu

Právne relevantným dokladom pre zhotoviteľa i objednávateľa podľa ustanovení zákonov o stavebných výrobkoch i zákona o technických požiadavkách na výrobky je VYHLÁSENIE ZHODY (ďalej len „Vz“ alebo vyhlásenie zhody v ES = „ES Vz“) pre tzv. určené výrobky podľa § 9 a § 10 ods. 4 zákona č. 264/1998 Z. z.). Obsah takéhoto dokladu pre stavebné výrobky je taxatívne vyžadovaný ustanovením § 7a ods. 2 zákona č. 90/1998 Z. z. a súčasne na internetových stránkach MVRR SR je vystavený vzor takýchto dokladov pre všetky systémy preukázania zhody.

Vymožiteľnosť práva odberateľom je založená na získaní predmetného vyhlásenia výrobcom stavebného výrobku predloženého zhotoviteľom stavebného diela. Ostatné podklady, na základe

ktorých takéto vyhlásenie zhotoviteľ stavebného diela predkladá, sú iba na strane dodávateľa diela. Ten v prípade neoprávneného vydania vyhlásenia je stíhaný podľa §19 zákona č. 90/1998 Z. z.. Pri prípadných súdnych sporoch je výrobca povinný na vyžiadanie predložiť súdu podklady, na základe ktorých vydal príslušné vyhlásenie. Podkladmi sú teda príslušné certifikáty, technické osvedčenia, správy o inšpekciách, či počiatočných alebo kontrolných skúškach.

Vzhľadom k skutočnosti, že mnohé stavebné výrobky ako napr. betónové prefabrikované nosníky, priečne delené konštrukcie mostov, protihlukové steny, betónové zvodidlá, mostné závery či portály dopravného značenia a iné stavebné výrobky sa začínajú vyrábať pre danú stavbu ako prefabrikáty v závode podľa projektovej dokumentácie, alebo typových podkladov výrobcu, odberateľ stavebného diela má vyžadovať predloženie príslušných vyhlásení zhody pred zabudovaním do konštrukcie stavby, najneskôr však ku kolaudačnému konaniu. V opačnom prípade nemôže byť stavba prípadne jej časť prevzatá do trvalého užívania.

Pojem „uvádzanie stavebného výrobku na trh“ v zákone o stavebných výrobkoch nie je exaktne deklarovaný, preto jurisdikcia²⁾ v slovenskom právnom systéme umožňuje použiť pri vysvetľovaní pojmov nekontroverzné vysvetlenie zo zákonných noriem z iného príbuzného zákonného predpisu. Pre takéto spresnenie je teda možno využiť v rámci judikatúry²⁾ ustanovenia §2 Zákona č. 264/1999 Z. z. aj keď v ustanovení § 35 tohto zákona je napísané, že sa nevzťahuje na stavebné výrobky.

NÁZVOSLOVIE, POJMY

- **výrobok** je každá vec, ktorá bola vyrobená, vyťažená alebo inak získaná, bez ohľadu na stupeň jej spracovania a je určená na uvedenie na trh alebo uvedenie do prevádzky
- **výrobcom** je podnikateľ, ktorý vyťažil, vyrobil alebo iným postupom získal výrobok alebo sa za výrobcu označuje tým, že k výrobku pripája svoje obchodné meno, výrobnú značku alebo iný identifikačný znak, ktorý ho identifikuje ako výrobcu alebo ktorý ho odlišuje od iného výrobcu; výrobcom môže byť aj dovozca
- **dovozca** je podnikateľ, ktorý uvedie na trh výrobok z iného štátu alebo uvedenie takéhoto výrobku na trh sprostredkuje,
- **splnomocnenec** je právnická osoba alebo fyzická osoba,^{2a)} ktorú výrobca poveril zastupovaním vo veciach týkajúcich sa povinností vyplývajúcich z tohto zákona,
- **distribútor** je podnikateľ, ktorý výrobky predáva, sprostredkúva ich predaj alebo ich iným spôsobom poskytuje používateľom, ale svojou činnosťou priamo neovplyvňuje vlastnosti výrobku (ďalej len „distribuuje“); distribútorom je aj dodávateľ,³⁾
- **uvedenie výrobku na trh** je okamih, keď výrobok prvýkrát prechádza odplatne alebo bezodplatne z etapy výroby alebo dovozu do etapy distribúcie, a to aj v prípade, ak je určený pre vlastnú potrebu,
- **uvedenie výrobku do prevádzky** je okamih, keď výrobok prvýkrát prechádza odplatne alebo bezodplatne z etapy výroby alebo dovozu do etapy prevádzky, a to najmä po jeho dokončenej inštalácii, alebo do etapy používania, či už je určený pre potreby iných osôb alebo pre vlastnú potrebu.

V praxi však, pre úplnosť dokladov, môže odberateľ požadovať od zhotoviteľa aj fotokópie protokolov o počiatočných skúškach typu, správy o poslednej inšpekcii, ktorá nemá byť staršia ako 12 mesiacov, vydané príslušnou autorizovanou osobou (ďalej len „AO“) alebo pre harmonizovanú oblasť technických špecifikácií - notifikovanou osobou (ďalej len „NO“). Zoznam týchto uznaných -

²⁾ judikatúra = súdna prax ; jurisdikcia = súdnictvo, resp. súdna právomoc

^{2a)} § 10 ods. 3 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

³⁾ § 2 ods. 1 písm. e) zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 220/1996 Z. z. a zákona č. 137/1998 Z. z.

notifikovaných inštitúcií v rámci európskej únie je zverejnený na elektronickej adrese: <http://ec.europa.eu/enterprise/newapproach/nando/>.

Preukazovanie zhody pre stavebné výrobky, pre ktoré neexistuje platná alebo úplná európska či národná oblasť technických špecifikácií, je riešené technickým osvedčovaním (v národnej oblasti technických špecifikácií národným osvedčením platným iba v štáte vydania (ďalej len „TO“) a v oblasti neúplných európskych noriem sú k dispozícii európske technické osvedčenia (ďalej len „ETA“), ktoré smie vydávať iba člen európskej organizácie pre technické osvedčovanie (ďalej len člen „EOTA“) na základe príslušného usmernenia (ďalej len Guideline for European Technical Approval „ETA G“). Zoznam takýchto oprávnených inštitúcií je zverejnený a aktualizovaný na stránkach <http://ec.eota.be>. Pre SR je takouto inštitúciou pre TO - Technický a skúšobný ústav stavebný – TSÚS, n.o. v Bratislave. ETA je platné v celom ES a nahrádza tak nedostatky spojené s hEN.

Procesy preukazovania zhody pre stavebné výrobky a požadované postupy v konaniach riešia príslušné ustanovenia zákona o stavebných výrobkoch a neoddeliteľná príloha č. 1 k vyhláske MVRR SR č. 158/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, v ktorej sú ustanovené predmetné stavebné výrobky a majú určený systém preukázania zhody v súlade s európskou legislatívou. Odberateľ tak nemôže požadovať od zhotoviteľa ani od výrobcu stavebného výrobku doklad o preukázaní zhody v inom než EK určenom systéme (1;1+; 2; 2+; 3 alebo 4) teda len taký, aký v SR určuje zákon. Systém preukázania zhody je ustanovený príslušným rozhodnutím EK.

3 KVALITA STAVEBNÝCH PRÁC

3.1 Definícia kvality

Uplatnenie systému manažérstva kvality v projektoch (STN ISO 10006: 2004) vytvára predpoklady pre spracovanie plánu kvality podľa STN ISO 10005: 2006.

Kvalita stavebného diela je vyjadrená súhrnom všetkých jeho vlastností, ktoré sú meradlom pre stanovenie jeho funkcie, úžitkovej hodnoty a jeho životnosti. Je výsledkom činnosti všetkých partnerov, podieľajúcich sa na jeho tvorbe.

Prvým predpokladom kvalitného stavebného diela je dokonalá projektová dokumentácia, príprava staveniska, vytvorenie potrebných medziskládok, dokonalá technická príprava výroby, dobrá spolupráca s podzhotoviteľmi, stavebným dozorom a nakoniec dodržiavanie harmonogramu výstavby a spracovanie realizačnej dokumentácie stavby a príslušných manuálov na údržbu a opravy ako aj dokladov o preukázaní zhody a protokolov o odovzdaní prác.

Zhotoviteľ stavebného diela by mal mať zavedené manažérske systémy (kvality, environmentu, bezpečnosti a ochrany zdravia či rizík), napr. podľa STN EN ISO 9001: 2001, STN EN ISO 14000: 2005; STN OHSAS 18001: 2008, či Zákona o ochrane zdravia a bezpečnosti pri práci atď. Takéto doklady zhotoviteľ predkladá deklarováním príslušnými certifikátmi už pri výberových konaniach. Pri realizácii stavebného diela sa tieto deklaratórne podklady konkretizujú a personifikujú napr. v pláne kvality a pláne kontroly kvality a skúšania konkrétnej stavby.

Pre oblasť skúšobníctva je potrebné využívať v najväčšej možnej miere akreditované skúšobné laboratória, ktoré majú zavedený manažérsky systém riadenia kvality a sú akreditované aj podľa STN EN ISO/IEC 17025: 2005 Všeobecné požiadavky na kompetentnosť skúšobných a kalibračných laboratórií. Pokiaľ zhotoviteľ kooperuje práce s podzhotoviteľmi, ktorí takéto požiadavky nespĺňujú, alebo splňujú čiastočne, preberá za nich na seba plnú zodpovednosť voči odberateľovi.

Kvalitu cestného vybavenia a telematiky, ktoré sú súčasťou projektovaného stavebného diela (napr., informačný systém diaľnic, technologické vybavenie tunelov a pod.) určujú samostatné TKP, ZTKP, prípadne iné projektové a technické predpisy a normy.

3.2 Technologická disciplína

Všetky stavebné práce musia byť vykonané podľa schválenej projektovej dokumentácie (PD) a technologických postupov, ktoré zhotoviteľ diela uplatnil pri ponuke alebo v iných normách a predpisoch, na ktoré sa TKP odvolávajú. Technologické postupy musia byť schválené stavebným dozorom. Predpisom sa taktiež rozumejú pokyny výrobcu pre použitie materiálov, výrobkov a mechanizmov, uvedené na obaloch alebo v dokladoch, ktoré sú súčasťou dodávky. Pokiaľ pre niektoré konštrukcie a technológie alebo pre aplikáciu materiálov nie sú v dokumentácii ani v TKP stanovené platné normy alebo iné technické a technologické predpisy, podrobne popisujúce technológiu prác, prípravu, skladovanie, ošetrovanie atď., nie sú stanovené ani kvalitatívne parametre a kontrola kvality, je zhotoviteľ povinný príslušné podklady spracovať a predložiť stavebnému dozorovi pred začatím prác na schválenie.

- zhotoviteľ do 30-tich dní od podpísania zmluvy o dielo predloží objednávateľovi na odsúhlasenie „kontrolný a skúšobný plán stavby“ Akékoľvek doplnovania alebo vyvolané zmeny musia byť schválené dozorom stavby a príslušným útvaram kvality objednávateľa.
- zhotoviteľ do 30-tich dní od podpísania zmluvy o dielo predloží objednávateľovi „protipovodňový plán stavby“ odsúhlasený správcom toku a príslušným vodohospodárskym orgánom štátnej správy

3.3 Spôsobilosť na vykonávanie prác

Pri výberových konaniach na zabezpečenie stavebných prác sa podľa ustanovenia §116 až §127 zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov vyžaduje od predkladateľov doklad o spôsobilosti § 118 zákona č. 25/2006 Z. z. na vykonávanie týchto prác v súlade s ustanoveniami zákona 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon), ktorého úplné znenie vyšlo zákonom č. 106/2002 Z. z. Ustanovenia §7a, §9, §23, §25 a §26 predmetného zákona upravujú podmienky živnosti. Ide predovšetkým o viazané, voľné a koncesované živnosti, vykonávané priamo budúcim zhotoviteľom alebo neskôr zmluvne zabezpečeným podzhotoviteľom príslušnej časti stavebného diela. Živnostenské oprávnenie podľa §10 zákona 455/1991 Zb. v znení neskorších predpisov tak predkladá zhotoviteľovi ucelenej časti stavebného diela ako prílohu napr. k zmluve o budúcej zmluve.

Každý zhotoviteľ musí na žiadosť stavebného dozora preukázať svoju spôsobilosť na vykonávanie objednaných prác tak, aby boli splnené všetky požiadavky, uvedené v zmluve o dielo alebo v jej prílohách (v dokumentácii, v týchto TKP, ZTKP, v normách a ostatných záväzných predpisoch).

3.4 Kvalita vykonávaných prác

Vykonané práce a jednotlivé stavebné látky, dielce a zariadenia, stavebne montované celky a súbory takýchto látok a dielcov, musia zodpovedať kvalitatívnym požiadavkám, uvedeným v jednotlivých častiach TKP, ZTKP, prípadne v technických normách a ostatných všeobecne záväzných predpisoch (ďalej len „VZP“), smerniciach a v DP a DVP. V prípade, že kvalitatívne parametre vykonávaných prác a materiálov nie sú zvlášť v TKP uvedené, musia minimálne spĺňať požiadavky príslušných platných technických noriem a predpisov alebo mať vlastnosti obvyklé pre danú konštrukciu s prihliadnutím na účel použitia, životnosti a prostredia, v ktorom budú zabudované. Plán kontroly kvality a skúšok danej stavby má byť komplexný pre celú etapu výstavby. Má v sebe zahrňovať čiastkové plány objektov, pokiaľ to z rozsahu a komplikovanosti resp. náročnosti stavebného diela vyplýva a tiež podzostavu plánu skúšok vykonávaných na jednotlivých objektoch stavby.

3.5 Kontrola kvality vykonávaných prác

- a) Zhotoviteľ musí pred začatím prác predložiť objednávateľovi **plán kontroly kvality a skúšok** podpísaný štatutárnym predstaviteľom zhotoviteľa alebo splnomocneným pracovníkom na základe písomne danej plnej moci (napríklad v organizačnej norme zhotoviteľa. Na túto organizačnú normu musí byť odkaz v predkladanom pláne kontroly kvality a skúšok). Tento dokument preberá

- objednávateľ prostredníctvom svojho odborného útvaru kontroly kvality. Po jeho potvrdení je základným dokumentom pre stavebný dozor počas výstavby a pri preberacom konaní.
- b) Každý materiál, stavebná látka, dielce a zariadenie, stavebný montovaný celok a súbor takýchto látok a dielcov alebo ostatné konštrukčné prvky, ktoré z hľadiska kvalitatívnych parametrov nie sú presnejšie špecifikované alebo majú odlišné vlastnosti ako sú špecifikované v TKP, môžu byť použité a zabudované len na základe písomného súhlasu stavebného dozora
- c) Všetky vykonávané práce sú podrobované skúškam podľa plánu kontroly kvality a skúšania predmetnej stavby alebo špecifického objektu. Povinnosťou zhotoviteľa je pred začatím príslušných stavebných prác predložiť výsledky preukazovania zhody všetkých stavebných látok, dielcov a zariadení, stavebných montovaných celkov a súbory takýchto látok a dielcov, v súlade s ustanoveniami zákona č. 90/1998 Z. z. stavebnému dozorovi v lehotách stanovených zákonom 90/1998 Z. z. resp. v spresnených lehotách v TKP, alebo ZTKP. Rozsah skúšok je špecifikovaný v pláne kontroly kvality a skúšok, na základe technických špecifikácií ako minimálne požiadavky a podrobnejšie špecifikovaný v jednotlivých častiach týchto TKP, alebo sa musí špecifikovať pre jednotlivé stavby v ZTKP.
- d) Na overovanie kvality prác je objednávateľ oprávnený vykonávať potrebné inšpekcie, skúšky a merania v priebehu vykonávania stavebných prác alebo na dokončených objektoch a konštrukciách prostredníctvom svojich alebo iných odborných ústavov, akreditovaných laboratórií a pod. Na tento účel je zhotoviteľ povinný umožniť im prístup na stavenisko, do výrobní asfaltových zmesí, betónu, laboratórií a pod. a poskytnúť im potrebné písomné podklady.
- e) Kontrola prác ktoré sú nadväznými činnosťami zabudované tak, že sú zakryté. Zhotoviteľ musí umožniť stavebnému dozorovi skontrolovať akúkoľvek časť práce, alebo činnosť ktorá nadväzným konaním alebo stavebným postupom zakryje činnosť predchádzajúcu. Bez predloženia príslušných protokolov o skúškach, odskúšania, skontrolovania a súhlasu stavebného dozora nie je možno v nadväzných prácach pokračovať.

4 PREBERANIE DODÁVANÝCH STAVEBNÝCH VÝROBKOV (STAVEBNÝCH LÁTOK, DIELCOV A ZARIADENÍ, STAVEBNÝCH MONTOVANÝCH CELKOV A SÚBOROV TAKÝCHTO LÁTOK, DIELCOV) A KONŠTRUKCIÍ

4.1 Preberanie zásielky

Preberaním zásielky sa rozumie jej prevzatie zhotoviteľom vo výrobní alebo od prepravcu. Od prepravcu zhotoviteľ preberá zásielku na základe sprievodného dokladu. Zisťuje, či zásielka nie je poškodená alebo neúplná, či dodané množstvo, druh a kvalita súhlasí s uvedenými údajmi.

Je na rozhodnutí objednávateľa alebo ním určeného stavebného dozora či a ako sa zúčastní preberania (o čom vždy urobí zápis v stavebnom denníku), dodávky vybraných materiálov, stavebných prvkov a konštrukcií, ktoré sú definované v TKP, v ZTKP alebo v prípadoch, kde si to vyhradí.

Pri preberaní zásielky stavebných výrobkov podľa ustanovení §2 zákona č. 90/1998 Z. z. principiálne postačujú vyhlásenia zhody, resp. pri opakovaných dodávkach (napr. prefabrikáty) odkaz na príslušné Vz na každom dodacom liste.

Primerane možno uplatniť terminológiu jednotlivých skúšok z ustanovení zákona č. 90/1998 Z. z aj na ostatné materiály, stavebné prvky látky, dielce a zariadenia, stavebne montované celky a súbory takýchto látok a dielcov, ako aj konštrukčné celky alebo komponenty z ich, uvedené v TKP a ZTKP

4.2 Posudzovanie kvantitatívnych a kvalitatívnych parametrov a ukazovateľov pri preberaní

Kvantitatívne preberanie sa vykonáva prepočtom kusov, objemov, hmotnosti a druhov výrobkov podľa dodacieho listu, ktorý musí byť k zásielke priložený.

Kvalitatívnym preberaním sa zisťuje, či preberaný materiál nemá výrazné chyby a nedostatky v kvalite. Zároveň sa sleduje kompletnosť, neporušenosť obalov a funkcia výrobkov, ktoré možno preveriť len podrobnou prehliadkou. Ak zistí zodpovedný pracovník pri preberaní zásielky za prítomnosti zástupcu zhotoviteľa alebo prepravcu nezrovnalosti v množstve, kvalite, viditeľnú

porušenosť alebo neúplnosť dodávky, napíšu spolu s pracovníkom odovzdávajúcej organizácie o týchto skutočnostiach zápis, ktorý je podkladom na reklamačné konanie.

4.3 Uskladnenie materiálov

Forma a spôsob uskladnenia jednotlivých stavebných výrobkov, materiálov a ostatných výrobkov, dielcov, skupín či montážnych celkov je uvedený v príslušných častiach TKP. Zhotoviteľ zodpovedá za správne uskladnenie materiálov a výrobkov, ako i za manipuláciu s nimi tak, aby sa zabránilo ich poškodeniu, znehodnoteniu alebo zámene, ako aj poškodeniu životného prostredia týmito materiálmi a výrobkami.

4.4 Doklady zhotoviteľa pre riadne užívanie, údržbu a opravy – príručky – manuály

Výrobca predkladá odberateľovi príručky - manuály na stavebné výrobky, ktoré počas životnosti stavby a predovšetkým v ponúkanej záručnej dobe vyžadujú pravidelné prehliadky, drobnú údržbu alebo plánované opravy. Prevzatie týchto príručiek pri preberacom konaní potvrdzuje odberateľ a slúžia ako podmienky záruky.

Objednávateľ vyžaduje príručky pre jednoznačnosť správneho užívania udržiavania a zabezpečenia pravidelných obhliadok spresnených v častiach 6. a 7. týchto TKP. Vytvárajú sa tak predpoklady pre riešenie prípadných ustanovení zákona 451/2004 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov (bezpečný výrobok) a zákona č. 294/1999 Z. z. o zodpovednosti za škodu v znení neskorších predpisov. Tieto príručky – manuály sú podkladom v záručnej dobe ale i po uplynutí záruky. Predkladané manuály poslúžia ako podklad k rokovaniam či prípadnému overeniu správnosti účelu použitia výrobkov zabudovaných do konštrukcie stavby na základe deklarovaneho spôsobu použitia. Sú tiež podkladom pri rozhodovaní o možnostiach predĺženia záručnej doby ako je vyjadrená v bode 11.3 FIDIC.

5 SKÚŠKY A MERANIA

5.1 Druhy skúšok

Skúškami sa preukazujú vlastnosti stavebných výrobkov, stavebných látok, dielcov a zariadení, stavebných montovaných celkov a súborov takýchto látok, dielcov a konštrukcií a stavebných prác vykonaných podľa ustanovení § 9 až § 12 zákona č. 90/1998 Z. z. a schválených (TKP), technických noriem a v súlade so zmluvou o dielo. Z dôvodu jednotnosti pojmov a ich obsahu primerane použijeme niektoré pojmy ako aj protokoly o skúškach z ustanovení zákona o stavebných výrobkoch a uplatníme ich pre daný účel použitia výrobku v konštrukcii stavby.

Stavebné výrobky vyrábané mimo objekt stavby podliehajú režimu preukazovania zhody zo zákona a ich výstupným dokladom pri preberaní v objektoch stavby alebo zariadení stavby (čl. 4. týchto TKP) sú okrem dodacieho listu aj príslušné vyhlásenia zhody. Samostatné počiatočné skúšky, ktoré zo zákona platia aj na varianty⁴⁾ skúšaného typu⁴⁾ stavebného výrobku, môže objednávateľ od dodávateľa vyžadovať iba ak sú predmetom TKP alebo ZTKP.

Počiatočné skúšky, plánované skúšky, kontrolné skúšky a osvedčovacie skúšky. Na účely týchto TKP sa konkretizujú jednotlivé druhy skúšok podľa účelu použitia v konštrukcii stavby

Stavebné látky, zmesi, konštrukčné prvky (prefabrikáty, protihlukové steny, ložiská, mostné závery, zvodidlá, portály dopravného značenia dopravné značky, predpínacie technológie a iné diely, ktoré sa dodávajú na stavbu ako kompletačné diely, aj keď sú stavebnými výrobkami zo zákona, podliehajú režimu týchto TKP pretože sa zabudovávajú do konštrukcie stavby. Príslušný druh skúšky je konkretizovaný v jednotlivých častiach (kapitolách) TKP

⁴⁾ „*VARIANT*“ odchylna podoba, obmena „*TYP*“ výrobok ako predstaviteľ celej série

5.1a) POČIATOČNÉ SKÚŠKY

Počiatkové a priebežné inšpekcie pre stavebné výrobky vyrábané na stavbe podliehajú ustanoveniam stavebného zákona č. 50/1976 Zb., avšak ustanovenie § 43f tohto zákona určuje, že na uskutočnenie stavby možno navrhnuť a použiť iba stavebné výrobky, ktoré spĺňajú požiadavky zákona č. 90/1998 Z. z. o stavených výrobkoch.

Výrobca podľa systému preukázania zhody buď sám alebo prostredníctvom tretej strany (autorizovanej alebo notifikovanej osoby) zabezpečuje kontrolné, plánované alebo osvedčovací skúšky alebo priebežné inšpekcie.

5.1b) KONTROLNÉ SKÚŠKY

V priebehu stavebných prác sa na základe plánu kontroly a skúšania pre danú stavbu overujú výsledky počiatkových skúšok a ďalšie vlastností predpísané v pláne kontroly kvality a skúšok zmluvy o dielo resp. nad rámec zákona z TKP a ZTKP. Minimálny počet kontrolných skúšok je daný príslušnou technickou špecifikáciou alebo špecificky ustanovený v TKP či ZTKP a nadväzne v predložennom pláne kontroly kvality a skúšok.

5.1c) PLÁNOVANÉ SKÚŠKY

V priebehu stavebných prác sa na základe plánu kontroly a skúšania pre danú stavbu overujú výsledky počiatkových skúšok a ďalšie vlastností predpísané v zmluve o dielo resp. nad rámec zákona, z TKP a ZTKP. Minimálny počet skúšok je daný príslušnou technickou špecifikáciou alebo špecificky ustanovený v TKP či ZTKP a nadväzne v predložennom pláne kontroly kvality a skúšok.

5.1d) OSVEDČOVACIE SKÚŠKY

Tento druh skúšok sa uplatní v prípade stavebného výrobku, pre ktorý v technickom osvedčení podľa §26 zákona č. 90/1998 Z. z. sú takéto skúšky vyžadované.

5.1e) PREBERACIE SKÚŠKY

Pojmy preberacie a rozhodcovské skúšky uvádzané v nasledujúcich odstavcoch zákon o stavebných výrobkoch nepozná, uplatnia sa v špecifickom prípade, ak si to príslušné ustanovenia v jednotlivých kapitolách týchto TKP alebo ZTKP vyžadujú v súlade s čl. 4.1 a 4.2 tejto všeobecnej časti TKP.

Tento druh skúšok je však uvedený v popise prác stavby, ako iné skúšky odsúhlasené stavebným dozorom a zhotoviteľom pred prebratím stavby, objektu alebo jeho časti, objednávateľom v súlade s plánom kontroly kvality a skúšania pre danú stavbu.

Preberacími skúškami sa preveruje aj kvalita hotových konštrukcií alebo ucelených častí vykonaných prác a sú ďalej podkladom na vykonanie preberania úseku, objektu alebo všetkých dokončených prác, predpísaných zmluvou o dielo. Sem patria napríklad zaťažovanie skúšky, skúšky krytu vozoviek, tlakové skúšky plynovodného potrubia, vodovodného potrubia, skúšky tesnosti nádrží, odborné prehliadky a skúšky elektrických vedení a pod.

Náklady na skúšky, ktoré sú menovite vyžadované v jednotlivých častiach TKP zahŕňujú zhotoviteľ do položkových cien výkazu prác.

Preberacie skúšky sa rozpočtujú ako samostatné položky vo výkaze prác, pokiaľ sa v jednotlivých častiach TKP a ZTKP nestanovuje inak.

5.1f) SKÚŠKY ROZHODCOVSKÉ

Rozhodcovské skúšky sa vykonávajú v prípade sporov.

Náklady na rozhodcovské skúšky, vrátane všetkých vedľajších výdavkov, hradí ten zmluvný partner, v ktorého neprospech vyznel ich výsledok.

Po vykonaní všetkých druhov skúšok je zhotoviteľ povinný vykonať opravy nedostatkov a nedorobkov vyplývajúcich zo skúšok.

5.2 ODBORNÁ SPÔSOBILOSŤ SKÚŠOBNÍ A PRACOVNÍKOV NA vykonávanie skúšok a meraní.

Zhotoviteľ je povinný zabezpečiť operatívne a odborné vykonávanie predpísaných skúšok a meraní v súlade so systémom kvality, plánom kontroly kvality a skúšok a požiadavkami TKP.

a) Pre oblasť stavebných výrobkov sú v §15 ods.1 písm. b); c); d) zákona č. 90/1998 Z. z. ustanovené podmienky pre spôsobilosť autorizovaných osôb na vykonávanie činností preukazovania zhody. Pri autorizácii skúšobných laboratórií sa akreditácia uplatňuje v súlade s požiadavkami základných európskych technických noriem STN EN 17025 a tiež STN EN ISO 9001.

b) Skúšky sa môžu vykonávať v staveniskových laboratóriách alebo iných technických zariadeniach s odborne spôsobilými osobami, prípadne po dohode so stavebným dozorom alebo priamo objednávateľom, vo vybraných laboratóriách. Miesta a spôsob vykonania jednotlivých skúšok sú konkretizované v príslušných kapitolách TKP. Zhotoviteľ zriadi na stavbe cestné laboratórium na účely odberu vzoriek, ich prvotnej evidencie na vykonanie najdôležitejších skúšok zemín, kameniva, asfaltov, asfaltových zmesí, betónových zmesí a hotových konštrukcií stavby. Skúšky, ktoré sa nemôžu vykonať v laboratóriu na stavbe, zabezpečí zhotoviteľ v akreditovanej skúšobni v blízkom okolí stavby.

Zhotoviteľ musí dať k dispozícii pracovníkov, energie, pohonné látky, sklady, vybavenie a prístroje, ktoré sú potrebné na odber a dodanie vzoriek a na vykonanie požadovaných skúšok. Vzorky materiálov na odskúšanie musí dodať ešte pred zabudovaním výrobkov či celkov alebo systémov do konštrukcie stavby. Staveniskové laboratórium a jeho prístrojové vybavenie, vrátane personálneho obsadenia musí byť schválené stavebným dozorom. Všetky vzorky budú dodávané zhotoviteľom na jeho náklady, pokiaľ je odber vzoriek určený v TKP a v pláne kontroly kvality a skúšok.

Zhotoviteľ si odsúhlasí so stavebným dozorom čas a miesto skúšok alebo kontroly materiálov. Objednávateľ oznámi zhotoviteľovi najmenej 24 hod. vopred, že sa chce skúšky zúčastniť. Keď sa objednávateľ k skúške alebo kontrole nedostaví, môže zhotoviteľ vykonať skúšku ako by tam bol, pokiaľ objednávateľ nenariadi inak. Zhotoviteľ potom odovzdá stavebnému dozorovi výsledky skúšok písomne a ten ich musí považovať za správne.

Všeobecne možno základné požiadavky na staveniskové laboratórium, jeho personál zhrnúť takto:

Pracovníci staveniskových laboratórií musia mať odbornú spôsobilosť, výcvik, technické znalosti a skúsenosti na plnenie svojich funkcií. Laboratórne zariadenie musí spĺňať požiadavky príslušných technických noriem STN EN 17025: 2005 a vhodné je tiež STN EN ISO 9001. Meracie zariadenia musia byť metrologicky riadne ošetrené, mať vedenú evidenciu o kalibrácii a overení prístrojov. Laboratórium musí byť umiestnené v objekte, umožňujúcom udržiavanie predpísaného normálneho laboratórneho prostredia.

c) Rozhodcovské skúšky vykonáva na základe dohody zmluvných strán iná autorizovaná alebo notifikovaná osoba pri spochybnení výsledkov vyhlásenia zhody. Pre ostatné výrobky, stavebné látky alebo práce a činnosti ako služby, iná nezávislá, odborne uznávaná inštitúcia napr. skúšobné laboratórium ktoré má pre danú oblasť akreditáciu (nie staršiu ako je uvedené v podmienkach akreditačného orgánu) a nepodieľa sa na vykonávaní skúšok v realizačnej fáze výstavby predmetného stavebného diela, či (skúšobňa ústavu, vysokej školy) a ktorá sa nepodieľala na vykonaní skúšok, ktorých výsledky sú v rozpore.

5.3 Prípustné odchýlky a zmeny v technických špecifikáciách a ostatných predpisoch

Všetky STN a ďalšie technické predpisy, uvedené v TKP sú podpísaním zmluvných podmienok - ZP záväznú, ak tieto normy a predpisy boli platné v čase uzatvárania zmluvy na zhotovenie dokumentácie, prípadne stavby(výnimku tvoria technické špecifikácie pre stavebné výrobky, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia zákona). Možné odchýlky a zmeny sú uvedené v odstavci 2.2 a 2.3 tejto časti.

5.4 Nevyhovujúce konštrukčné prvky

V prípade, že konštrukčný prvok nevyhovuje požadovaným parametrom musí sa nahradiť novým vyhovujúcim.

5.5 Geodetické sledovanie posunov a pretvorení objektov

Účelom merania posunov a stavebných objektov je v rámci geodetickej dokumentácie v súlade s výkonmi súvisiacich nevyhnutných geodetických prác, podľa § 2 ods. 14 a tiež § 6 písm. h) zákona č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii v znení neskorších predpisov:

- získať podklady na posúdenie vzájomného vplyvu základovej pôdy a stavby a na pôsobenie stavebného objektu na blízke objekty,
- porovnávať skutočné hodnoty posunov s očakávanými hodnotami,
- sledovať stav, funkciu a bezpečnosť stavebných objektov,
- sledovať stav, funkciu a bezpečnosť dočasných stavebných objektov, ovplyvnených stavebnou činnosťou v okolí.

Posuny a pretvorenia stavebných objektov sa merajú počas výstavby a po jej dokončení v prípadoch, uvedených v STN 73 0405.

Pre každý stavebný objekt alebo jeho časť, ktorého posuny a pretvorenia sa majú merať, sa v rámci realizačnej dokumentácie stavby- RDS vypracuje dokumentácia merania posunov a pretvorení. Obsah tejto dokumentácie meraní stanovuje STN 73 0405. Meranie sa vykoná podľa odd. II. citovanej STN a výsledky merania sa vyhodnotia podľa odd. III., STN 73 0405.

Objekty, na ktorých sa budú sledovať posuny a pretvorenia, budú určené v projektovej dokumentácii stavby alebo v ZTKP a ocenenie týchto prác sa uvedie vo výkaze prác stavby.

6 PREBERACIE KONANIE

Pre prevzatie prác a výkonov v súlade s plánom kontroly kvality a skúšok stavby sa primerane uplatnia ustanovenia §7a) zákona 90/1998 Z. z., ďalej ustanovenia §43d); §48 až §53 zákona č. 50/1976 Zb. a tiež Metodický pokynom MVRR SR o vypracovaní a predložení príslušných príručiek - manuálov o používaní, údržbe a opravách v záručných a pozáručných lehotách.

6.1 Podmienky prevzatia prác

Pre preberanie prác sa použijú v súlade s čl. 4.1; čl. 9 resp. 10 FIDIC- a predovšetkým ustanovenia zmluvných podmienok pre stavbu, resp. zmluvy o dielo.

Zhotoviteľ je povinný v súlade so zmluvnými podmienkami, resp. pokynmi stavebného dozora (§ 46b zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov) odstrániť na stavebnom diele akékoľvek chyby a nedostatky, či nedorobky. Zhotoviteľ je povinný zabezpečiť technologické zariadenia a dokumentáciu zhotoviteľa tak ako sú uvedené v zmluve. Zhotoviteľ je povinný predložiť podrobnosti o opatreniach a metódach, ktoré navrhuje uskutočniť pre vyhotovenie stavebného diela, kedykoľvek ho o to stavebný dozor požiada. Bez predchádzajúceho upozornenia stavebného dozora sa nesmie vykonať žiadna podstatná zmena týchto opatrení a metód.

6.2 Doklady nutné na prevzatie prác

Na prevzatie prác je potrebné vždy zo strany zhotoviteľa predložiť 14 dní pred preberacím konaním tieto základné doklady:

- kompletnú dokumentáciu na ponuku (DP) a vyhotovenú dokumentáciu na realizáciu stavby (DRS) s vyznačením všetkých vykonaných zmien,
- dokumentáciu skutočného realizovania- zhotovenia stavby (DSRS resp. DSZS), spolu s dokumentáciou o kvalite zabudovaných materiálov, zmesí - pre jednotlivé hotové objekty stavby, súčasťou tejto dokumentácie je záverečná správa a vyhodnotenie plánu kontroly kvality a skúšok.
- špeciálne doklady, uvedené v zmluve o dielo a doklady podľa špecializácie jednotlivých prác, ktoré sú uvedené v jednotlivých častiach TKP,
- zápisy o odsúhlasení stavebným dozorom následne zakrytých alebo neprístupných prác, konštrukcií alebo zariadení,
- zápisy a protokoly o skúškach, meraniach a odskúšaní zmontovaných zariadení a objektov,

- vstupné technické prehliadky a správy, vypracované povereným inštitútom v danom odbore.
- všetky ďalšie doklady, ktoré objednávateľ požadoval počas stavby.

7 KONTROLA PREMENNÝCH PARAMETROV CESTNÉHO TELESA A JEHO ČASTI PRED UKONČENÍM ZÁRUČNEJ DOBY

7.1 Kontrola parametrov kompletizačných prvkov a systémov zabudovaných do objektu stavby:

- a) ložiská mostov ,
- b) mostné závery,
- c) oporné múry, protihlukové steny a steny proti oslneniu,
- d) dopravné značky a dopravné značenie,
- e) zábradlia mostov,
- f) zvodidlá,
- g) opakované zaťažovacie skúšky mostov – ak sú potrebné.

Pre uvedené kompletizačné diely stavby predložil zhotoviteľ diela príručky- manuály na kontrolu a údržbu predmetných dielov uvedených v bode 7.1 a) až g). Kontrola stavu týchto častí stavby sa uskutoční podľa potvrdených manuálov (pozri bod 4.4 týchto TKP) pri odovzdaní stavby v rámci preberacieho konania.

7.2 Kontrola povrchu vozovky

Pred ukončením záručnej doby sa kontrolujú tieto premenné parametre:

- a) únosnosť,
- b) nerovnosť v priečnom smere,
- c) nerovnosť v pozdĺžnom smere,
- d) drsnosť.
- e) iné vlastnosti napr. trhliny na povrchu

Kritéria na kontrolu premenných parametrov vozovky pred ukončením záručnej doby sú stanovené za predpokladu správneho návrhu vozovky a realizovaného dopravného zaťaženia na vozovke, ktoré je zhodné s predpokladaným dopravným zaťažením vo výpočte vozovky.

7.2 a) Únosnosť

Únosnosť vozovky sa kontroluje meraním deflektometrom podľa predpisu MDPT SR č. TP SSC 03/2000. Výsledkom merania a hodnotenia podľa tohto predpisu je ekvivalentný modul pružnosti E_{ekv} vyjadrený v MPa. Kontrolovaná vozovka sa meria s krokom 100 m, pričom každý meraný bod musí mať požadované hodnoty únosnosti. Z hodnotenia sa vynechávajú body merané na prechodových doskách, mostoch, trhlinách a priepustoch.

Pre triedu dopravného zaťaženia I. a II. a celoročný priemer počtu prejazdov ťažkých nákladných vozidiel v oboch smeroch za 24 hodín $TNV > 1501$ musia byť splnené nasledujúce kritériá:

- Asfaltové netuhé vozovky, kde nosná vrstva je zhotovená z nestmeleného materiálu musia mať modul pružnosti $E_{ekv} > 500$ MPa, ostatné asfaltové netuhé vozovky musia mať modul pružnosti $E_{ekv} > 700$ MPa.
- Asfaltové polotuhé vozovky, na ktorých je nosná vrstva zhotovená z hydraulicky stmeleného materiálu, musia mať modul pružnosti $E_{ekv} > 950$ MPa.

7.2 b) Nerovnosť v priečnom a pozdĺžnom smere

Nerovnosť v priečnom i pozdĺžnom smere sa meria najjednoduchšie pomocou 3m, 4m laty, VIAGRAF (podľa metódy v príslušnej STN), ďalej napr. pomocou diagnostického zariadenia PROFILOGRAF. Meranie i hodnotenie nerovnosti sa uskutočňuje podľa TP SSC 04/2000. Vyjazdené koľaje sú hodnotené pre 1 m úseky. Každý 1 m úsek musí spĺňať požadované hodnoty za podmienky správneho návrhu vozovky. Správne navrhnutá vozovka triedy dopravného zaťaženia I. a II. a vozovka s celoročným priemerom počtu prejazdov ťažkých nákladných vozidiel v oboch smeroch za 24 hodín $TNV > 1501$ sa charakterizuje výpočtom trvalých deformácií podľa metodiky stanovenej v Katalógu

vozoviek miestnych komunikácií z roku 1987, pričom kritériom správneho návrhu je trvalá deformácia TD I, ktorej hodnota musí byť menšia ako 12 mm.

Táto vozovka za vyššie uvedenej podmienky musí spĺňať kritériá v tabuľke č.1

Tabuľka 1

Parameter	Prevzatie	1 rok	2 roky	3 roky	4 roky	5 rokov
Vyjazdené koľaje [mm]	≤ 5,0	≤ 6,0	≤ 7,0	≤ 8,0	≤ 9,0	≤ 10,0
Index IRI [m.km ⁻¹]	≤ 1,9	≤ 2,2	≤ 2,5	≤ 2,8	≤ 3,1	≤ 3,3

Nerovnosť v priečnom smere sa vyjadruje pomocou indexu *IRI*. Index *IRI* za podmienky správneho návrhu vozovky musí spĺňať požadované hodnoty uvedené v tabuľke č. 1.

7.2 c) Drsnosť

Drsnosť vozovky je kontrolovaná napr. pomocou zariadenia SKIDDOMETER. Meranie drsnosti sa uskutočňuje podľa TP SSC 14/2006. Drsnosť sa vyjadruje parametrom *Mu*.

Hodnota drsnosti *Mu* musí spĺňať pre rýchlosť >80 km/h požiadavku $Mu > 0,66$. Táto podmienka platí pre diaľnice, rýchlostné cesty a cesty I. triedy.

7.2 d) Iné nedostatky, napr. trhliny na povrchu

Iné nedostatky vlastnosti povrchu vozovky a doplnkových zariadení pevne uložených na vozovke alebo v jej bezprostrednej blízkosti sú definované v ZP alebo vo ZTKP. Trhliny na povrchoch vozovky, tak aj na žľaboch či ríms, povrchových úprav na zábradliach portáloch dopravného značenia, ďalej napr. zvodidiel, je stanovená v príslušnom technologickom predpise zhotoviteľa a dokladovaná pri preberacom konaní napr. v príručke pre prehliadky obnovu a údržbu, potvrdenej ako dodávateľom stavebných prác tak aj odberateľom.

8 STAVENISKO

Podľa ustanovení v § 43i zákona č. 50/1976 Zb. má byť priestor staveniska zabezpečený podľa nasledovných požiadaviek:

- objednávatel' ešte pred základným dátumom (pojem podľa čl. 1.3.1 FIDIC t.j. 28 dní pred posledným dňom na predloženie ponuky) poskytne zhotoviteľovi pre jeho informáciu všetky dôležité údaje, ktoré má k dispozícii o stavenisku (pojem podľa 1.1.6.7 FIDIC), predovšetkým o hydrologických a geologických pomeroch na stavenisku, vrátane ekologických hľadísk; objednávatel' dá podobným spôsobom k dispozícii zhotoviteľovi i všetky údaje, ktoré získa po základnom dátume.
- zhotoviteľ je zodpovedný za interpretáciu všetkých týchto údajov; predpokladá sa, že zhotoviteľ má všetky potrebné informácie ohľadom rizík, nepredvídateľných udalostí a ďalších okolností, ktoré môžu ovplyvniť jeho ponuku alebo dielo; rovnako sa predpokladá, že zhotoviteľ prehliadol a preskúmal stavenisko, jeho okolie, vyššie uvedené údaje a ďalšie dostupné informácie a bol uspokojený ešte pred predložením ponuky, pokiaľ ide o všetky závažné záležitosti, vrátane (bez obmedzenia):
 - (a) tvaru a charakteristiky staveniska, vrátane geologických podmienok, hydrologických a klimatických podmienok,
 - (b) požiadaviek zhotoviteľa na prístup, ubytovanie, zariadenia zhotoviteľa, zamestnancov, energiu, dopravu, vodu a ďalšie služby.

8.1 Odovzdanie staveniska

Problematika odovzdania staveniska je rozpracovaná v súlade s ustanoveniami čl. 4.10 FIDIC a podrobne obsiahnutá v zmluvných podmienkach stavby.

8.2 Objekty a zariadenia pre objednávateľa (stavebný dozor)

Objekty a zariadenia pre objednávateľa (činnosti podľa § 46a zákona č. 50/1976 Zb. a tiež ustanovenie čl. 3 FIDIC) pre stavebný dozor) zriaďuje zhotoviteľ v rámci zariadenia staveniska. Ich vybavenie je určené v ZTKP.

8.3 Informačné tabule o stavbe

Informačné tabule obsahujú podľa ustanovenia § 43i ods. 2 písm.) zákona 50/1976 Zb. nasledovné údaje:

- Názov stavby
- Objednávateľ (investor)
- Stavebný dozor
- Zhotoviteľ
- Deň začatia a ukončenia stavby
- Meno stavbyvedúceho a telefónne číslo stavby.

Informačné tabule sa umiestnia na stavenisku, príp. na ploche zariadenia staveniska tak, aby boli viditeľné z verejne prístupného priestoru mimo staveniska. Rozmery a spôsob spracovania sú ľubovoľné. Na líniových stavbách sa tabule umiestňujú na začiatku a na konci stavby.

8.4 Vytýčovanie

Objednávateľ garantuje realizáciu vytýčenia podľa čl. 4.7 FIDIC, predovšetkým stabilizáciu vytýčovacej polohopisnej a výškopisnej siete a jej zameranie, navrhnuté v projektovej dokumentácii stavby.

Zhotoviteľ prevezme vytýčovaciu polohopisnú a výškopisnú sieť od objednávateľa a podľa svojej potreby ju doplní. Vytýčovacie body musia byť pevné, to znamená buď kamenné hranoly s krížikom, oceľové rúrky v betónových blokoch a pod., podľa STN 73 0415:1979 Geodetické body. Nové body musia byť v triede presnosti min. II. Tieto body musí zhotoviteľ počas trvania stavby chrániť pred poškodením a zničením rovnako ako body výškopisnej siete.

Po skončení stavby objednávateľ prevezme od zhotoviteľa vybrané body, dôležité na ďalšie meranie (napr. na sledovanie priebehu sadania telesa alebo konštrukcie).

Zhotoviteľ vykoná vytýčenie jednotlivých objektov podľa zmluvných podmienok. Presnosť vytýčovania jednotlivých objektov určuje STN ISO 4463-3: 2002 (73 0423) Metódy merania v stavebníctve. Vytýčovanie a meranie Časť 3-Zoznam geodetických činností, STN ISO 4463-1 (73 0423) a STN 73 0422: 1986 Presnosť vytýčovania líniových a plošných stavebných objektov.

8.5 Pôvodné výšky terénu

Pôvodné výšky terénu, ktoré udáva projektová dokumentácia sú podkladom na určenie východzích výmer zemných prác, uvedených vo výkaze prác. Pred začatím zemných prác zameria skutočné výšky terénu zhotoviteľ za účasti objednávateľa (stavebného dozoru). Zameraný terén slúži ako podklad na fakturáciu. Množstvo vykonaných zemných prác bude mesačne (alebo podľa požiadavky stavebného dozoru) zamerané zhotoviteľom a potvrdené stavebným dozorom.

8.6 Inžinierske siete

Rozsah inžinierskych sietí na stavenisku určí Dokumentácia na ponuku –(DP). Dokumentácia stanoví zároveň dotknuté siete a rozsah ich preložiek.

a) Zhotoviteľ zabezpečí vytýčenie podzemných a nadzemných vedení v súlade s DP a preverí ich funkčnosť. Vytýčenie a funkčnosť zaznamenaná písomnou formou a nechá potvrdiť správcom vedenia. V prípade prerušenia inžinierskych sietí zariadi zhotoviteľ okamžite ich provizórne preložky, ktoré musí riadne udržiavať. Keď dôjde k prerušeniu inžinierskych sietí, ktoré sa riadne vyznačili v DP a o

ktorých zhotoviteľ vedel vopred, hradí všetky náklady na zriadenie preložiek a ich údržbu a náhrady škôd, vzniknutých poškodením, zhotoviteľ.

Ak inžinierske siete neboli v DP vyznačené a zhotoviteľ nebol o ich existencii informovaný, hradí všetky náklady, súvisiace s preložkami a ich údržbou, objednávateľ.

b) Zhotoviteľ je povinný si overiť u správcov inžinierskych sietí existenciu prípadných sietí, položených v období po dokončení DP.

c) Prístupové cesty. Podľa § 43i ods. 2 písm. b) zákona 50/1976 Zb. a ustanovenia čl. 4.15 FIDIC zhotoviteľ bol uspokojený, pokiaľ ide o vhodnosť a dostupnosť prístupových ciest na stavenisko. Zhotoviteľ vynaloží primerané úsilie na to, aby sa zabránilo poškodeniu všetkých ciest alebo mostov v dôsledku dopravy zhotoviteľa alebo jeho zamestnancov. Toto úsilie zahŕňa používanie vhodných vozidiel a trás.

Pokiaľ nie je v týchto podmienkach uvedené inak:

- zhotoviteľ bude (rovnako ako je to medzi stranami) zodpovedný za údržbu, ktorá môže byť požadovaná preto, lebo používa prístupové cesty,
- zhotoviteľ poskytne všetky potrebné značky alebo smerovky na prístupových cestách a získa všetky povolenia, ktoré sú požadované príslušnými úradmi na to aby mohol používať cesty, značky a smerovky,
- objednávateľ nebude zodpovedný za žiadne požiadavky, ktoré môžu vzniknúť v dôsledku používania prístupových ciest, a
- objednávateľ neručí za vhodnosť ani dostupnosť určitých prístupových ciest, a náklady spôsobené nevhodnosťou alebo nedostupnosťou prístupových ciest (pre používanie) požadovaných zhotoviteľom bude znášať zhotoviteľ.

8.7 Organizácia prác počas verejnej premávky

Stavebné práce na pozemných komunikáciách sa môžu vo výnimočných prípadoch, ktoré určuje dokumentácia na ponuku - DP vykonávať počas verejnej premávky, ktorá môže byť:

- a) cestná,
- b) železničná,
- c) električková,
- d) pešia.

Na vykonávanie prác počas verejnej cestnej premávky je potrebné upraviť dopravné značenie a usmerniť premávku, aby užívatelia komunikácie boli oboznámení so stupňom obmedzenia premávky. Dopravné značenie a usmernenie premávky stanoví DP, ktorá podlieha schváleniu príslušným cestným správnym orgánom a Políciou SR.

Vykonanie prác v ochrannom pásme železnice sa riadi podmienkami, stanovenými v rozhodnutí správneho orgánu železníc SR - ŽSR, ktoré je súčasťou stavebného povolenia.

Vykonanie prác počas premávky električkovej dopravy sa riadi podmienkami, ktoré určí DP a príslušný správny orgán.

Vykonanie prác počas pešej premávky stanoví DP a riadi sa týmito hlavnými zásadami:

- komunikácie pre peších na stavenisku musia byť vyznačené, spevnené a priebežne čistené,
- všetky výkopy v blízkosti peších trás musia byť označené a zabezpečené tak, aby nemohlo dôjsť k pádu chodcov do výkopu,
- pri vykonávaní prác vo výškach v blízkosti peších trás (napr. na mostoch) musia byť zriadené konštrukcie, záchytné siete a pod. na zachytenie padajúceho materiálu alebo náradia.
- Dokumentáciu konštrukcií zabezpečí zhotoviteľ podľa odstavca 8.2 tejto časti.

8.8 Obchádzky

V prípade nutnosti úplnej uzávierky navrhne zhotoviteľ obchádzku, ak nie je návrh a dopravné značenie takejto obchádzky v DP.

O povolenie uzávierky cesty požiadá zhotoviteľ príslušný cestný správny orgán. Na základe vydaného povolenia a jeho podmienok vykoná uzávierku cesty zhotoviteľ spolu s Políciou SR.

Po skončení uzávierky zhotoviteľ urýchlene odstráni dopravné značenie obchádzky a dopravné značenie komunikácií, slúžiacich pre obchádzku, uvedie cestu do pôvodného stavu, pokiaľ nie je v dokumentácii alebo objednávateľom stanovené inak.

Zhotoviteľ vykoná, pred uvedením obchádzky do prevádzky, všetky dokumentáciou predpísané práce na komunikáciách obchádzkovej trasy (napr. oprava výtlkov, zosilnenie cesty). V prípade, že to tak nie je určené v dokumentácii, je zhotoviteľ povinný vypracovať tento návrh sám. Odporúča sa komisionálne posúdenie stavu obchádzkovej trasy za účasti objednávateľa, zhotoviteľa, správcu komunikácie a cestného správneho orgánu pred a po skončení obchádzky, na stanovenie prípadných opráv poškodenia vozovky obchádzkovej trasy, vzniknutých cestnou premávkou po dobu obchádzky.

9. PROJEKTOVÁ DOKUMENTÁCIA STAVBY

Projektová dokumentácia stavby je vybranou činnosťou vo výstavbe (§ 45 ods. 1 písm. a) zákona č. 50/1976 Z. z., ktorá je spracovaná autorizovaným projektantom. Podľa tohto ustanovenia stavebného zákona je súhrnom všetkých výkresov, výpočtov a technických informácií, týkajúcich sa stavby, odovzdaných objednávateľom zhotoviteľovi na vykonanie prác podľa zmluvy o dielo a všetkých výkresov, výpočtov, diagramov, popisov zhotovovaných postupov a ďalších technických dokumentov príslušného charakteru, ktoré predloží zhotoviteľ a schváli objednávateľ.

Na realizačnú fázu výstavby pozemných komunikácií (v súlade s čl.1.6 až 1.14 FIDIC) slúži **dokumentácia na ponuku (DP)** a **dokumentácia na realizáciu stavby (DRS)**. Obsah a rozsah požadovanej dokumentácie určuje TP 03/2006. DP slúži na účely ponukového konania (verejnej súťaže). Zabezpečuje ju objednávateľ. DRS je dopracovaná DP.

DRS musí byť v súlade s DSP. Pokiaľ sa v TKP vyskytujú pokyny pre projektanta, je nutné ich chápať ako pokyny pre spracovateľa DRS.

9.1 Dokumentácia na ponuku (DP)

Je základná dokumentácia na ponuku stavby, ktorú zabezpečuje objednávateľ.

Táto dokumentácia sa spracúva aspoň v takom rozsahu a podrobnostiach, ktoré umožňujú:

- jednoznačné určenie stavby (predmetu diela), t.j. hlavne jej polohy, celkového a čiastkového usporiadania, určujúcich rozmerov, druhov konštrukcií a jednoznačný popis prác a základných akostných parametrov,
- zostavenie výkazu prác stavby, ktorý obsahuje všetky práce nutné na realizáciu stavby a všetky údaje na určenie ponukovej ceny stavby.

9.2 Dokumentácia na realizáciu stavby (DRS)

DRS je súčasťou DP, ktorá definuje stavbu ako predmet obstarávania a predmet zmluvy o dielo, uzatvárané s vybraným zhotoviteľom stavby a slúži ako dokumentácia na vykonanie prác.

Na stavbách, ktoré majú spracovanú dokumentáciu skutočného zhotovenia - DSZ (DSP) v takých podrobnostiach, že uchádzač je schopný stavbu realizovať bez podrobnejšieho spracovania v DRS a stavbu s dostatočnou presnosťou oceniť, nie je potrebné spracúvať aj DRS.

S ohľadom na technické a ekonomické dôvody a ochranu životného prostredia vyžaduje zhotovenie stavby obvykle viac podrobností ako je nutné uviesť v DP. Jedná sa hlavne o podrobnosti, ktoré sú podmienené možnosťami, stavebným vybavením a používanými technológiami budúceho zhotoviteľa, skutočným postupom a organizáciou prác, použitým materiálom a pod. Tieto podrobnosti sú predmetom výrobnotechnickej dokumentácie stavby, ktorú zabezpečuje zhotoviteľ ako súčasť jej prípravy v rámci svojho záväzku zhotoviť stavbu, pokiaľ nie je v zmluve o dielo uvedené inak (pozri 9.3).

Pokiaľ vyplynú zo stavebného povolenia zmeny dokumentácie na stavebné povolenie, tieto dopracuje zhotoviteľ.

Poznámka: Projektant je právnická alebo fyzická osoba (Zákon č. 624/2004 Z. z. o autorizovaných architektoch a stavebných inžinieroch a zákon č. 20/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní ako aj FIDIC) oprávnená na projektovú činnosť, ktorá spracúva pre objednávateľa projektovú dokumentáciu stavby a na požiadanie zabezpečuje autorský alebo stavebný dozor.

9.3 Dokumentácia spracúvaná zhotoviteľom

Dokumentácia spracúvaná zhotoviteľom sa zabezpečuje v súlade so všeobecnými ustanoveniami čl. 1.1.6.1 FIDIC a tiež podmienok uvedených v časti 6 týchto TKP a v súlade s ustanoveniami § 45 ods.2 písm. b); c) zákona č. 50/1976 Zb.

9.3.1 Táto dokumentácia sa spracúva, ak:

- to požaduje stavebník,
- navrhne jej spracovanie zhotoviteľ.

Túto dokumentáciu vždy odsúhlasuje stavebník.

9.3.2 Členenie dokumentácie spracúvanej zhotoviteľom z výrobo-technických hľadísk

Táto dokumentácia sa člení na vykonávaciu dokumentáciu a výrobo-technickú dokumentáciu.

A) Vykonávacia dokumentácia

Účelom vykonávacej dokumentácie je doplnenie dokumentácie skutočného zhotovenia - DSZ o podrobnosti, nutné pre riadne vykonanie prác. Dopracovanie DSZ je potrebné pre technicky náročné stavby alebo ich časti, prípadne pre konkretizáciu typových návrhov objektov. Túto dokumentáciu zabezpečuje zhotoviteľ.

B) Výrobo-technická dokumentácia

Výrobo-technickú dokumentáciu tvorí súbor dokumentov, ktoré sú potrebné na vyhotovenie konštrukcií alebo iných dielcov, prípadne jednotlivých druhov prác na stavbe. V praxi to znamená, že pri dodaní stavebného výrobku na stavbu je okrem dokladu vyhlásenia zhody potrebný aj **technologický predpis - TchP** montáže pre zabudovanie daného výrobku do konštrukcie stavby

Výrobo-technická dokumentácia pre výrobky, diely alebo kompletačné súbory vyrábané a realizované v objektoch staveniska či na stavbe priamo sa člení nasledovne:

a) konštrukčná dokumentácia:

- výrobné (dielenské) výkresy,
- statické a iné výpočty (napr. výpočet vozovky),
- výkaz materiálov,
- dielenský denník,
- technické prijímacie podmienky,

b) technologická dokumentácia:

- technický predpis výroby (výrobný predpis),
- výkresy výrobných prípravkov,

c) montážna dokumentácia

- montážne výkresy,
- technologický postup montáže,
- montážny denník,

d) technologický predpis:

- súbor technologických postupov, metód a úloh na zhotovenie alebo montáž konštrukcie alebo jednotlivých prác.

Výrobo-technická dokumentácia zahrňuje najmä:

- výrobné (dielenské) a montážne výkresy kovových, drevených alebo špeciálnych konštrukcií (montážne výkresy mostných záverov a ložísk), atypických prefabrikátov a zámočnických, stolárskych, tesárskych a pod. výrobkov,
- podrobné výkresy debnenia, výstuže a postupov betonáže pre betónové, železobetónové a predpäté konštrukcie, vrátane nutných statických výpočtov,
- dokumentácia a statické výpočty pre pomocné konštrukcie, stavebné a montážne zariadenia a paženia, pre rozopretie či iné zaistenie rýh, stavebných jám a ohrádzok (štetové steny, mikropiloty a pod.),
- výkresy a špecifikáciu prvkov a spojovacieho materiálu ľahkej prefabrikácie a ďalších drobných častí stavby, stykov prefabrikátov a pod.,
- výkresy a statické výpočty podporovacích lešení, skruží a montážnych konštrukcií a pomocné konštrukcie pre zakladanie,

- dokumentáciu pomocných ciest (pre dopravu) a zabezpečenie verejnej premávky na týchto cestách,
- technické predpisy výroby (výroba stavebných zmesí a dielcov, zhutňovacie pokusy, spôsob a postup zvarovania, atď.) a technologické predpisy (zabudovanie stavebných zmesí, zhotovenie zárezových a násypových častí cestného telesa, vybudovanie izolačných systémov a pod.),
- výkresy podrobného vytýčenia stavby zhotoviteľom na základe vytýčenia priestorovej polohy stavby objednávateľom.

Rozmery, umiestnenie a druhy konštrukcií sa vykonávajú tak, ako určuje dokumentácia stavby a podľa rozhodnutí objednávateľa.

Realizačnú dokumentáciu pre práce predkladá zhotoviteľ objednávateľovi na schválenie. Objávateľ má právo vyžiadať si predloženie ním určenej realizačnej dokumentácie na pomocné práce na posúdenie jej vhodnosti.

9.4 Zmeny a doplnky projektovej dokumentácie stavby

Ak dôjde počas výstavby k menším zmenám v rozsahu a druhu prác bude sa postupovať podľa zmluvných podmienok stavby.

Ak bude treba vypracovať dodatok k projektovej dokumentácii stavby, objednávateľ odsúhlasí rozsah dodatočných prác a zmien ako podklad pre vypracovanie dodatku. Ak vznikne potreba dodatku projektovej dokumentácie výlučne zo strany zhotoviteľa, zabezpečí jeho vypracovanie na svoje náklady.

Návrhy na podstatné zmeny dokumentácie v priebehu výstavby oznámi zhotoviteľ ihneď po prerokovaní so stavebným dozorom písomne objednávateľovi.

Ak zhotoviteľ navrhne zmeny konštrukčných systémov, konštrukcií resp. nových technológií, musí k týmto zmenám spracovať technické a kvalitatívne podmienky a odsúhlasiť ich s objednávateľom a projektantom.

9.5 Dokumentácia skutočného realizovania (zhotovenia) stavby (DSRS alebo DSZS)

a) Dokumentáciou skutočného realizovania stavby sa rozumie dokumentácia, v ktorej sú uvedené všetky zmeny, ku ktorým došlo pri realizácii stavby, vrátane všetkých písomností (statické výpočty, demontážne a montážne pokyny, manuály - príručky užívania a prevádzkové poriadky). Dokumentácia sa odovzdáva aj v digitálnej forme, vo formáte PDF resp. DWG.

c) Ako podklad na spracovanie DSRS vyznačujú príslušní zhotovitelia všetky vykonané zmeny do jednej súpravy odovzdanej DRS.

d) Vypracovanú DSRS sú zhotovitelia povinní odovzdať objednávateľovi pri prevzatí prác, pokiaľ nie je v zmluve uvedené inak.

d) Zhotoviteľ zabezpečuje odborný výkon súvisiaci s nevyhnutnými geodetickými prácami podľa zákona č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii v znení neskorších predpisov a TS 0903. V súlade s týmito požiadavkami vykonáva zhotoviteľ prostredníctvom svojho zodpovedného geodeta zameriavanie skutočného vyhotovenia objektu, v S-JTSK vrátane telesa cestnej komunikácie a vyvolaných investícií. Toto meranie sa vykonáva v rozsahu, uvedenom v zmluve o dielo. Výsledky týchto meraní odovzdá zodpovedný geodet zhotoviteľa zodpovednému geodetovi objednávateľa, ktorý po kontrole správnosti odovzdá dokumentáciu objednávateľovi.

Pred zakrytím ďalšou vrstvou alebo pokračovaním ďalších prác odovzdá zhotoviteľ objednávateľovi situačné a výškové zameranie:

- jednotlivých inžinierskych sietí,
- základov podpier, úložných prahov, ložísk, pilót, nosných konštrukcií na mostných objektoch,
- pláne, konštrukčných vrstiev krytov a vozoviek,
- oporných múrov, prípadne drobných objektov stavby,
- ďalších prác podľa pokynov objednávateľa.

DSRS s obsahom podľa prílohy č.13, TP 03/2006. Dokumentácia stavieb ciest, MDPT: 2006 odovzdá stavebník na archivovanie v zhode s platnými predpismi na archivovanie dokumentácie ciest a diaľnic.

9.6 Fotografická dokumentácia stavebných prác

Keď je v zmluve o dielo dohodnuté zhotovenie fotodokumentácie, potom zachytí zhotoviteľ na fotografiách postup prác každý mesiac, ktoré dokumentujú všetky dokončené práce a konštrukcie, ktoré budú predmetom ďalšieho postupu prác. Náklady spojené s vyhotovením fotografickej dokumentácie, hradí objednávateľ, pokiaľ v zmluve o dielo nebolo stanovené inak.

V prípade nepredvídaných udalostí, havárií stavebných konštrukcií alebo poškodenia inžinierskych sietí, vyhotovujú fotografickú dokumentáciu objednávateľ i zhotoviteľ na vlastné náklady. Táto fotografická dokumentácia slúži ako podklad pre riešenie prípadných sporov a miery zavinenia. V prípade, že stavebné práce sa konajú v blízkosti budov alebo okolo týchto budov bude prebiehať premávka ťažkých vozidiel stavby, zaistí objednávateľ (zhotoviteľ) na vlastný náklad fotografickú dokumentáciu pôvodného stavu týchto objektov, ako doklad k prípadnému riešeniu nárokov majiteľov budov uplatňujúcich nárok na náhradu škody, spôsobenej prevádzkou stavebných strojov alebo motorových vozidiel.

9.7 Geodetická dokumentácia

9.7.1 Pôvodný- východiskový stav

Zameranie jestvujúceho stavu terénu, objektu a vybavenia územia je východiskovým podkladom na spracovanie DRS a je jej súčasťou.

9.7.2 Vytyčovacie práce

Zhotoviteľ je zodpovedný za presné vytýčenie všetkých prác, správnosť polohy, výšok, rozmerov a umiestnení všetkých častí budúcich prác. Zodpovednosti a povinnosti zhotoviteľa pri vytyčovacích prácach sú podrobne popísané v zmluvných podmienkach.

9.7.3 Meranie množstva prác

Zameranie východiskového stavu zabezpečí zhotoviteľ za účasti objednávateľa. Zameranie množstiev vykonaných prác na fakturáciu musí byť skontrolované stavebným dozorom.

9.7.4 Meranie posunov

Účel merania posunov a pretvorení stavebných objektov a ich častí je popísaný v kapitole 5.4.

Ak sa počas výstavby objavia známky porušenia objektu alebo jeho časti a objednávateľ nariadi sledovať jeho stav, funkciu a bezpečnosť, je zhotoviteľ taktiež povinný tieto práce zabezpečiť. Náklady na toto meranie hradí zhotoviteľ v tom prípade, že porušenie objektu alebo jeho častí sám spôsobil.

9.7.5 Meranie stavu vody v studniach

Počas spracovania projektovej dokumentácie stavby popíše projektant na základe hydro-geologického prieskumu lokality, kde by mohla byť stavebnou činnosťou ohrozená hladina spodných vôd v studniach. Zhotoviteľ zadá spracovanie dokumentácie meraní stavu vody v studniach na ohrozených lokalitách počas stavby odbornej firme, buď prostredníctvom projektanta alebo ako svoju priamu dodávku.

Pokiaľ dokumentácia sledovania hladín vody v studniach v ohrozených lokalitách je súčasťou DP alebo je uvedená v ZTKP, je zhotoviteľ povinný túto činnosť zabezpečiť.

9.8 Environmentálny plán výstavby

Zhotoviteľ stavby je povinný vypracovať environmentálny plán výstavby (EPV), ktorý zahŕňa zásady výstavby vo vzťahu k životnému prostrediu, chráneným krajinným územiám a návrh kontroly ich dodržiavania.

EVP musí obsahovať:

1. Zásadné spôsoby akými sa zabezpečí nezhoršenie súčasného stavu počas výstavby:

- podmienok života obyvateľov v sídlach;
 - podzemných a povrchových vôd;
 - ovzdušia;
 - geologického prostredia (stabilita).
2. Návrh technických a organizačných opatrení na ochranu životného prostredia a konkrétne riešenie požiadaviek časti 1.
 3. Návrh opatrení na riešenie krátkodobých zhoršení stavu zložiek životného prostredia.
 4. Plán ochranných opatrení počas havárií, nehôd, požiarov a návrh postupu sanácie vzniknutých škôd.
 5. Povodňový plán s obsahom obdobným ako v predchádzajúcom bode, ak sa stavenisko nachádza v inundačnom území.
 6. Nakladanie s odpadmi vzniknutými počas výstavby.
 7. Zakreslenie významných biotopov a genofondových lokalít, ktoré môžu byť výstavbou ohrozené, návrh opatrení.
 8. Riešenie požiadaviek z častí 1 až 26 týkajúcich sa ochrany životného prostredia.

10 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Túto problematiku rieši ako celok zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí, ktorý vymedzuje základné pojmy a stanovuje základné zásady ochrany životného prostredia a povinnosti účastníkov výstavby pri ochrane a zlepšovaní stavu životného prostredia a pri využívaní prírodných zdrojov. Vplyv stavby, činnosti alebo technológie sa posudzujú v období jej prípravy, počas výstavby a pri jej užívaní podľa zákona č. 24/2006 Z. z.

10.1 Hluk a vibrácie

Obecne je základným riadiacim dokumentom podľa §3 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Vykonávacím predpisom je Nariadenie vlády SR č. 43/2005 Z. z. ktorým sa ustanovujú podrobnosti o strategických hlukových mapách a akčných plánoch ochrany pred hlukom v znení nariadenia vlády č. 258/2008 Z. z. Nariadením vlády sú stanovené aj povinnosti vykonávať potrebné opatrenia na zníženie týchto nepriaznivých účinkov, pri rešpektovaní podmienok, stanovených orgánom hygienickej služby na realizáciu konkrétnej stavby. Prípadné kontrolné merania hladín hluku vykonávajú orgány hygienickej služby podľa STN EN ISO 3740: 2002 (01 1603) Akustika. Určenie hladín akustického výkonu zdrojov hluku. Pokyny na používanie základných noriem (ISO 3740: 2000).

Zhotoviteľ je povinný vyžadovať od výrobcov stavebných strojov údaje o výške hladiny hluku, ktorí stroje vydávajú a vykonávať opatrenia na ochranu proti škodlivému pôsobeniu hluku. Zhotoviteľ je povinný vybaviť aj pracovníkov pracujúcich so strojmi ochrannými pomôckami znižujúcimi hladinu hluku, prípadne prerušovať prácu v hlučnom prostredí.

Na zamedzenie nepriaznivých účinkov stavebných vibračných strojov na budovy v blízkosti stavby pozemnej komunikácie je možné tieto použiť len so súhlasom objednávateľa po predchádzajúcom posúdení stavu budov.

10.2 Emisie

Problematiku emisií rieši zákon č. 478/2002 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov.

Podľa ustanovenia §4 zákona č. 478/2002 Z. z. majú byť v projektovej dokumentácii stavby už v etape dokumentácie na ponukové konanie definované parametre prípustnej úrovne znečistenia ovzdušia pri

- Realizácii stavby,
- spôsobené prevádzkou na pozemnej komunikácii a to ukazovateľmi:
 - a) emisné limity,
 - b) pre všeobecné podmienky prevádzkovania, odvodené z národných emisných stropov a kvôt.

10.3 Prašnosť

V priebehu vykonávania zemných prác je zhotoviteľ povinný robiť opatrenia na zníženie prašnosti, najmä však zabezpečiť pravidelné čistenie všetkých verejných komunikácií, po ktorých je vedená stavebná doprava. Túto povinnosť stanovuje zhotoviteľovi spravidla stavebný úrad.

10.4 Zabezpečenie chránených porastov, území, objektov a ochranných pásiem

Aj pre túto oblasť TKP vychádzajú zo základného právneho dokumentu §2 písm. v) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. V prípade, že v súvislosti s prípravou stavby a jej realizáciou dôjde ku styku s chráneným územím, pamiatkovo chráneným objektom alebo ochranným pásmom, musí zhotoviteľ dodržať všetky opatrenia o ich ochrane uvedené v DP a dbať, aby boli dodržané všetky právne normy, ktoré s touto problematikou súvisia. Sú to hlavne:

- Zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov a primerane aj
- Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu, v znení zákona č. 479/2005 Z. z.

10.5 Ochrana povrchových a podzemných vôd

- V priebehu výstavby nesmie dochádzať k nadmernému znečisťovaniu povrchových vôd a k ohrozeniu kvality podzemných vôd. Zhotoviteľ musí dodržiavať najmä ustanovenia, uvedené v zákone č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon);

- V súlade s ustanovením §23 ods. 1 zákona č. 364/2004 Z. z. má mať zhotoviteľ stavby príslušné povolenia na niektoré činnosti ako sú vysádzanie, stínanie a odstraňovanie stromov a krov, ďalej na prípadnú ťažbu piesku, štrku. Za tým účelom je zhotoviteľ povinný naplniť aj povinnosti ustanovené v §23 ods. 3) zákona č. 364/2004 Z. z. zabezpečiť zameranie a zakreslenie skutočného stavu miesta ťažby do technickej dokumentácie, ktorú odovzdáva najneskôr pri preberacom konaní zadávateľovi s cieľom aby túto dokumentáciu mohol odovzdať po kolaudačnom konaní orgánom štátnej správy.

10.6 Odpady

Ustanovenie §1 písm. d) vyhlášky MŽP SR č.283/2001 Z. z. o vykonaní niektorých opatrení zákona o odpadoch a tiež ustanovenia §17-§19 vymedzujú povinnosti zhotoviteľovi stavby podrobnosti o nakladaní s odpadmi. Ustanovenia §23 až §28 predmetnej vyhlášky určujú triedy, výber skládok a technické požiadavky na vybudovanie skládok. Zhotoviteľ v súlade s projektovou dokumentáciou a prípadnými zmenami vyvolanými neočakávanými skutočnosťami zabezpečí v rámci ZTKP súlad s podmienkami a zohľadní tieto skutočnosti v realizačnej dokumentácii skutočného vyhotovenia stavby. Počas celej doby výstavby musí zhotoviteľ dodržiavať predovšetkým ustanovenia, uvedené v týchto zákonoch a zákonných opatreniach:

- Vyhláška MŽP SR č. 283/2001 Z. z. o vykonávaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 478/2002 Z. z., Zákon č.494/1991Zb. v znení zákona č 371/1992 Zb. o štátnej správe v odpadovom hospodárstve;
- Zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- Zákon č. 255/1993 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 238/1991 Zb. o odpadoch a zákon č. 494/1991 Zb. o štátnej správe v odpadovom hospodárstve.

11 OCHRANNÉ OPATRENIA PRED ÚČINKAMI BLUDNÝCH ELEKTRICKÝCH PRÚDOV

Rozsah, druh a materiál ochranných opatrení pred účinkami bludných elektrických prúdov sa vykoná podľa príslušnej dokumentácie.

Zhotoviteľ zabezpečí navrhnuté geofyzikálne a elektrické meranie v priebehu stavby v zmysle STN EN 12508: 2003 a STN 03 8374 Zásady protikorózneho ochrany podzemných kovových zariadení. Na preberacie konanie doloží výsledky všetkých meraní, vrátane výpočtov a vyhodnotenia. Vyhodnotenie musí obsahovať najmä posúdenie korózneho stavu príslušných stavebných objektov, vrátane odporúčaní prípadných následných ochranných opatrení. Ďalej musí obsahovať pokyny na údržbu ochranných opatrení a postup pri kontrole korózneho stavu dotknutých stavebných objektov počas ich predpokladanej životnosti. Podrobnejšie pozri tiež STN EN 50122-1 Dráhové aplikácie. Pevné inštalácie. Časť 1: Ochranné opatrenia vzťahujúce sa na elektrickú bezpečnosť a uzemňovanie a takisto smernica ČR: Základní ochranná opatření pro omezení vlivu bludných proudů na mostní objekty pozemních komunikací.

12 CITOVANÉ A SÚVISIACE PRÁVNE PREDPISY

Rozsah platnosti a účinnosti citovaných právnych predpisov je pre potreby týchto TKP uvádzaný podľa posledného znenia v roku vydania týchto TKP. V roku uplatňovania TKP však vždy platí aktuálny právny stav po poslednej právnej úprave či doplnení.

- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 90/1998 Z. z. o stavebných výrobkoch, v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 294/1999 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú vadným výrobkom, v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 50/1976 Zb., o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon), v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 18/1996 Z. z., o cenách, v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov;
- Vyhláška MŽP SR č. 293/1996 Z. z., ktorou sa uverejňuje zoznam chránených areálov a prírodných pamiatok a vyhlasujú sa národné prírodné pamiatky v SR;
- Zákon č. 17/2004 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov, v znení neskorších predpisov;
- Vyhláška č. 283/2001 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch, v znení neskorších predpisov;
- Vyhláška MPSR č. 329/1996 Z. z., o postupe pri ochrane lesného pôdneho fondu, v znení neskorších predpisov;
- Vyhláška MH SR č. 333/1996 Z. z., ktorou sa ustanovujú obvody pôsobnosti obvodných bankských úradov;
- Zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší);
- Zákon č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii;
- Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona o priestupkoch (vodný zákon) v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch, v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvu na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov;

- Nariadenie č. 50/2002 Z. z. o úhrade za dobývací priestor, úhrade za vydobyté nerasty a o úhrade za uskladnenie plynov alebo kvapalín;
- Vyhláška MŽP SR č. 83/1993 Z. z. o štátnych prírodných rezerváciách v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 497/1991 Zb. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 52/1998 Zb. o geologických prácach a o Slovenskom geologickom úrade;
- Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona o priestupkoch v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 255/1993 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa č. 238/1991 o odpadoch a zákon SNR č. 494/1991 Zb. o štátnej správe v odpadovom hospodárstve, v znení neskorších predpisov;
- Vyhláška Slovenského geologického úradu č. 9/1989 Zb. o registrácii geologických prác, o odovzdávaní a sprístupňovaní ich výsledkov, o zisťovaní starých banských diel a vedení ich registra v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí, v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách, v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 164/1996 Z. z. o dráhach a o zmene zákona č.455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, v znení neskorších predpisov;
- Vyhláška MLVH SR č. 103/1977 Zb. a Vyhláška MP SR č. 329/1996 Z. z. o postupe pri ochrane lesného pôdneho fondu, v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 223/2001 Z. z. a úplné znenie zákona č. 409/2006 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- Zákon č. 571/2005 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia, a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov;
- Vyhláška MŽP SR č. 141/2000 Z. z., ktorou sa vykonáva geologický zákon;
- Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 499/1991 Zb. ktorým sa mení a dopĺňa zákon SNR č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušnínach a štátnej banskej správe, v znení neskorších predpisov;
- Nariadenie vlády SR č. 520/1991 Zb. o podmienkach využívania ložísk nevyhradených nerastov;
- Oznámenie FMZV ČSSR č. 396/1990 Zb. o Dohovore o mokradiach majúcich medzinárodný význam najmä ako biotopy vodného vtáctva a Protokole o jeho zmene;
- Zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach, v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 135/1961 Zb., o pozemných komunikáciách (cestný zákon), v znení neskorších predpisov;
- Vyhláška č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách, v znení neskorších predpisov;
- Nariadenie vlády SR č. 126/2006 Z. z. o verejnom zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- Zákon č. 43/2005 Z. z. o strategických hlukových mapách a o plánoch ochrany pred hlukom, v znení neskorších predpisov;
- Zákon SNR č. 666/2004 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- Zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- Zákon č. 451/2004 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, v znení neskorších predpisov.

- Nariadenie vlády č. 258/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 43/2005 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o strategických hlukových mapách a akčných plánoch ochrany pred hlukom.

13 SÚVISIACE A CITOVANÉ TECHNICKÉ NORMY

Rozsah platnosti a účinnosti citovaných noriem v týchto TKP je uvedený v samotných normách a aktualizovaný vo Vestníkoch Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR, elektronická adresa <http://www.sutn.gov.sk/> a Vestníkoch Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR v zmysle ustanovenia § 17 zákona č. 90/1998 Z. z. o stavebných výrobkoch v znení neskorších predpisov.

Nadradeným predpisom je Úradný vestník európskej únie - (angl. „OJEC“) a databáza európskych technických noriem, harmonizovaných v stanovených lehotách koexistenčného obdobia („NANDO“), po uplynutí ktorého sa smie použiť výlučne harmonizovaná EN. Pre úplnosť je v týchto TKP uvádzaná aj elektronická cesta príslušných adries EÚ. Pre Úradný vestník OJ E C je elektronická adresa nasledovná: <http://eur-lex.europa.eu/JOIndex.do?ihmlang=sk>. Databáza európskych technických **výrobových noriem** pre stavebné výrobky má adresu: www.ec.europa.eu/enterprise/newapproach/nando/index.cfm?fuseaction=cpd.hs.

Za číslom technickej normy má podľa metodického pokynu SÚTN nasledovať rok prevzatia tejto normy do sústavy STN. Číslo v zátvorke je doplnkovým označením triednika slovenských technických noriem a bude vhodným doplnkom pre hľadanie v katalógu STN.

STN EN ISO 9000-1: 1997 (01 0320)	Manažérstvo kvality. 1. časť: Návod na výber a použitie
STN EN ISO 9002: 2001 (01 0322)	Systémy kvality. Model zabezpečovania kvality vo výrobe, pri zavádzaní do prevádzky a pri obsluhu
STN ISO/IEC 9003: 2005 (36 9782)	Softvérové inžinierstvo. Návod na aplikáciu ISO 9001: 2000 pre počítačový softvér
STN ISO 9000-4: 1998 (01 0320)	Manažérstvo kvality. Časť 4: Návod na manažérstvo programu spoľahlivosti
STN OHSAS 18001: 2008 (83 3000)	Systémy manažérstva bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Požiadavky
STN EN ISO 9001: 2001 (01 0321)	Systémy manažérstva kvality. Požiadavky (ISO 9001: 2000)
STN EN 30011-1 (01 0330)	Smernice pre preverovanie systémov kvality. Časť 1: Preverovanie
STN EN 30011-2 (01 0330)	Smernice pre preverovanie systémov kvality. Časť 2: Kvalifikačné kritériá na preverovateľov systémov kvality
STN EN ISO 3740: 2002 (01 1603)	Akustika. Určenie hladín akustického výkonu zdrojov hluku. Pokyny na používanie základných noriem-Určovanie akustického výkonu zdrojov hluku. Pokyny na používanie základných noriem (ISO 3740: 2000)
STN ISO 4872: 1995 (01 1650)	Akustika. Meranie hluku šíreného vzduchom emitovaného (strojnými) zariadeniami určenými na prácu vo vonkajšom prostredí. Metódy kontroly dodržiavania hlukových limitov
STN ISO 10005: 2006 (01 0324)	Systémy manažérstva kvality. Návod na plány kvality
STN ISO 10006: 2004 (01 0325)	Systémy manažérstva kvality. Návod na manažérstvo kvality v projektoch
STN EN ISO/IEC 17025: 2005 (01 5253)	Všeobecné požiadavky na kompetentnosť skúšobných a kalibračných laboratórií (ISO/IEC 17025: 2005)
STN 01 3419: 1987	Výkresy v stavebníctve. Vytyčovacie výkresy stavieb
STN 01 8020: 2000	Dopravné značky na pozemných komunikáciách
STN 03 8372: 1977	Zásady ochrany proti korózii neľíniových zariadení uložených v zemi

	alebo vo vode
STN 03 837: 1975	Zásady protikoróznej ochrany podzemných kovových zariadení
STN 73 0275: 1985	Presnosť geometrických parametrov vo výstavbe. Kontrolné meranie líniových stavebných objektov
STN 73 0405: 1985	Meranie posunov stavebných objektov
STN 73 0415: 1979	Geodetické body
STN ISO 4463-1: 2002 (73 0423)	Metódy merania v stavebníctve. Vytyčovanie a meranie. Časť 1: Plánovanie, organizácia, postupy merania a preberacie podmienky
STN 73 0422: 1986	Presnosť vytyčovania líniových a plošných stavebných objektov
STN 73 6100: 1999	Názvoslovie pozemných komunikácií
STN 73 6114: 1997	Vozovky pozemných komunikácií. Základné ustanovenia pre navrhovanie

14 SÚVISIACE A CITOVANÉ TECHNICKÉ PREDPISY

Rozsah platnosti a účinnosti citovaných predpisov je aktualizovaný k roku vydania TKP a schválený MDPT SR. Elektronická adresa pre overenie aktuálneho stavu je www.telecom.gov.sk. Je však možno v čase realizácie použiť po dohode so stavebným dozorom aj aktualizovaný stav TP.

- TS 0903 Základná mapa diaľnice. Vyhotovenie, údržba a obnova. MDPT: 2003
- TP 01/2009 Meranie a hodnotenie únosnosti asfaltových vozoviek pomocou zariadení FWD KUAB + Príloha A, MDPT: 2009 (prílohy B, C, D zostávajú nezmenené z r. 2006)
- TP 04/2000 Meranie a hodnotenie nerovností vozoviek pomocou zariadenia PROFILOGRAPH GE. TP SSC: 2000
- TP 14/2006 Meranie a hodnotenie drsnosti vozoviek pomocou zariadení SKIDOMETER BV11 A PROFILOGRAPH GE [TP SSC 05/2000], MDPT: 2006
- TP 03/2006 Dokumentácia stavieb ciest + Prílohy 1 až 14, MDPT: 2006